

ROMANOS

ROMANOS 1

Pablo ndyucui' cha' 'in ne' Roma

1 Na' Pablo nu lca msu 'in Jesucristo nga'an quityi re 'huan, ngulosuhui ni 'yan siyana cu'nin tñan 'in ni, ngulo tun ni 'yan siyana tyucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose,

2 cui' cha' nu mxtya ni 'na ti culoo lo nguinu scua na loo quityi 'in ni, tsaña'an nu mxiyucui' ni 'in msu 'in ni ti s'ni.

3 Lo ndyucui' na cha' 'in Sñe' ni, cui' ni X'na na Jesucristo nu yaan loo nten cuityi 'in David lo'o cha' 'in cuinan' ni,

4 una lo'o sca cha' cuiya' nu tlyu lo'o Espíritu nu Luhui 'in Ndiose, ncuca tycan' ña'an siyana lca ni Sñe' Ndiose bra mdyo'o qui'u ni lja ne' ngujui.

5 Lo'o cha' 'in ni ngujui cha' tsu'hue re 'hua, ngulosuhui ni 'hua siyana tyucui' hua cha' tsu'hue 'in ni, sa tyucui chelyuu tsaña'an ri' ne' cha' re, lo cu'ni cuinta ne' cha' 'in ni.

6 Cui' lja can' ntsu'huin huan siyana cua msi'ya ni 'huan sten huan tsu' 'in Jesucristo,

7 'huan nu ndi'in quichen Roma nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in, lo msi'ya ni 'huan siyana can huan nten luhui 'in ni. Stina Ndiose lo'o Ni X'na na Jesucristo taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan, lo cu'ni ni cha' tyi'in tsu'huen huan.

Ndyca ri' Pablo tsaq quichen Roma

8 Tsaña'an ndyca rin' 'huan, la nducua la ndyaan xu'hue 'in Ndiose lo'o Jesucristo siyana sa tyucui chelyuu nguia nguine cueen cha' 'huan ña'an nguiaña'an rin' huan 'in ni.

9 Ndiose, ni nu ngui'nin tñan 'in lo'o lyigaa carsya 'yan, ndyucuin' cha' tsu'hue 'in Sñe' ni, jlyo ri' ni siyana lyigaa braa nxu'hua ran' 'huan bra ndyucuin' lo'o ni.

10 Lo njñan 'in ni si taa ni cha' cuiya' tsa'an se'en ndi'in huan,

11 lyeec lca tieen ña'an ta'an na lo ta yaan' 'huan lo'o cha' nu nguiaña'an rin' huan siyana ca tyun tsan huan lo'o cha' can',

12 ncuaña'an scaxcan na taan na cha' tnu tiee 'in ta'an na lo'o cha' nu nguiaña'an rin' na.

13 Ca jylo rin' huan, 'huan ta'an na, siyana tyun ya' ncuá ran' tsa'an se'en ndi'in huan (una a ncuá squi'ya scaxca cha' nu ndyucui ndijin), siyana ca tyacan' ña'an tñan nu cui'nin ljan huan cui' tsaña'an ndyca ran' lo'o lyigaa la ña'an ne' gentil.

14 'Ni cha' tyucuin' cha' re lo'o lyigaa tucui, ne' griego ta tsi'i ne' griego, ta si lca ne' nu nga'ni cha'an ta a nga'ni cha'an ne'.

15 Can' cha' cuinta cha' nu 'yan lyee lca tieen tyucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu lo'on huan, 'huan nu ndi'in quichen Roma.

Cha' 'in Crixtu lca na cha' cuiya' 'in Ndiöse

16 A jy'u ran' tyucuin' cha' tsu'hue 'in Crixtu siyana lca na cha' cuiya' 'in Ndiöse nu culo laa 'in lyigaa nu tsaña'an ri' 'in ni, la nducua la ne' judio ngui'ni ca'an cha' re 'in, a cuinta lo'o ne' griego.

17 Siyana lo'o cha' tsu'hue re ndyca tyacan' ña'an ntsu'hui cha' quinu luhuin na tloo Ndiöse, si tsaña'an ri' na 'in ni, tsaña'an ndyucui' quityi 'in Ndiöse: —Nu quinu luhui tloo Ndiöse caja chelyuu 'in si tsaña'an ri' 'in ni—.

Lyigaa nten nducui qui'ya

18 Ti la ni' cuaan ljian cha' nsin' ri' nu ntsu'hui tiee Ndiöse squi'ya scaxca cha' a tsu'hue nu ngui'ni nten, cui' cha' nu ndyucui ndijin lo'o cha' nu lñi 'in Ndiöse.

19 Tsaña'an ndi'in cha' 'in Ndiöse, ndyca tyacan' na siyana cui' ni cua ngui'yo scua yla ni cha' re 'in ne'.

20 Siya cha' nu a tyacan' 'in Ndiöse, lo'o cha' cuiya' nu a nguiatii 'in ni, a cuinta tsaña'an lca ni, ncuá tyacan' cha' re ti bra ngañan ni chelyuu. Lo squi'ya na nu ngañan ni can' ca jylo ri' ne' ña'an ndi'in cha' 'in ni, lo a ndijyi ña'an taa ne' qui'ya.

21 Nisiya cua yu'hui lyoo ne' 'in ni una a nga'ni tnu ne' 'in ni tsaña'an Ndiöse lca ni, a ndyaa ne' xu'hue 'in ni, siyana ndyaa ne' 'in ne' siya' ti lo'o cha' a tsu'hue, lo squi'ya cha' can' nde lyee la ndyucun cha' tiyaa 'in ne'.

22 Nisiya ndyucui' ne' siyana lca ne' sca nu tiyaa la, una nde lyee la ncuá tantu ne',

23 lo se'en ntsu'hui cha' cu'ni tnu ne' 'in Ndiöse, ni nu ndi'in sa tyucui braa, yato'o nga'ni tnu ne' ngulucuin nten chelyuu, ngulucuin quiñi, ngulucuin 'ni lo'o 'ni nu nsuhue' ni'.

24 Can' cha' siya' ti ngala yaa' Ndiose 'in ne' se'en nda'an ne' lo'o cha' a tsu'hue, yato'o nguiten yu'hui ne' lo'o ña'an nu ti, ndyaa ne' 'in ne' loo cha' jyu'u,

25 ncha'an ne' cha' nu lñi 'in Ndiose lo'o cha' cuiñi. Nga'ni tnu ne' na nu ngañan ni, una a nga'ni tnu ne' 'in Ni nu Ngañan 'in na, ni nu ntsu'hui cha' cu'ni tnu na 'in sa tyucui braa. Amen.

26 Can' cha' ngala yaa' Ndiose 'in ne' lo'o cha' a tsu'hue, siyana a chu'hui lyoo 'a ne' ni na lca cha' jyu'u. Lo ne' cuna'an ncha'an ne' ña'an cha' 'in ne' lo'o ne' qui'yu lo nguiten yu'hui ne' lo'o ticui' ta'a cuna'an ne',

27 ticui' ncuaña'an ne qui'yu, ncha'an ña'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ne' lo'o ne' cuna'an, yato'o lyee la lca tiee sten yu'hui lo'o ticui' ta'a qui'yu, nu a yu'hui lyoo 'a ni na lca cha' jyu'u, lo ncuaña'an ticuii' chun' mso' tucua ndi'i lo'o cha' a tsu'hue nu ngu'ni.

28 Siyana a nga'ni cuinta ne' 'in Ndiose ngala yaa' ni 'in ne' siya' ti lo'o cha' tiyaa a tsu'hue siyana nu cu'ni ne' na nu a ntsu'hui cha' cu'ni ne',

29 ngutsa'an yu'hui ne' lo'o xcui' cha' nu a tsu'hue, cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o ña'an nu ti, cha' a tsu'hue, cha' xquee', scaxca cha' a tsu'hue, cha' cuita'an ri', cha' nu ndujui ne' nten, cha' cusuun, cha' cuiñi,

30 cha' ndyca ndyucui', cha' nu ndyucui' ca'an ta'a ne', ndyca ta'a cusuun ne' 'in Ndiose, nducua yuhue' ta'a ne', siye' ne', ntsucuen cuan ne' 'in ne' ticuii' ne', ndlo ri' que ne' cha' a tsu'hue, a nducua ne' cha' ndyucui' nten cula 'in ne',

31 tantu ne', a xñi ne' cuinta cha' nu ndyucui' ne', a ntsu'hui cha' tsu'hue 'in ne' lo'o ni sca tucui, lo a 'tna ri' ne' 'in ta'a nten ne'.

32 Nisiya jlyo ri' ne' cha' nu cua mxtya Ndiose, siyana nu cu'ni ncuaña'an ndyo'o tñan caja can', una ti nguia quiñan ne' lo'o cha' can', lo tsi'i tsacan' ti, siyana tsu'hue ntsu'hui tiee ne' bra lo'o xca tucui ngu'ni cha' can'.

ROMANOS 2

Ndiose 'ni cuiya' cha' nu lñi

1 Can' cha' a ndijyi ña'an suhuin huan tloon huan, lyigaan 'huan nu nsu'hua qui'ya 'in xca tucui, siyana tsaña'an nu nsu'huan huan qui'ya

'in nten ticuiin' huan nso' tucuan huan qui'ya chun' huan siyana scaña'an ti ngui'ni huan lo'o can'.

2 Cua jlyo rin' na siyana Ndiose lo'o cha' nu lñi 'ni cuiya' ni cha' 'in nu ngui'ni ncuaña'an.

3¿Ta ndlucua rin' huan siyana a ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'huan, 'huan nu nsu'hua qui'ya 'in xca tucui lo scaña'an ti ngui'ni huan lo'o can'?

4¿Ta nxcuan tloon huan 'in Ndiose lo snu ña'an tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni, ndaa loo ni 'in nten, ntsu'hui cha' tlyu ri' 'in ni? ¿Ta a jlyo rin' huan lo'o cha' tsu'hue 'in ni ndijyi ña'an xtun rin' huan qui'ya ngui'ni huan?

5 Una lo'o cha' lye' ri' lo'o cha' nu tla carsya 'huan, nguia nso' tucuan huan yuhue' chun' huan nu caja 'huan bra cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in nten chelyuu lo'o sca cha' nu lñi, cui' tsan nu ca tyca' cha' nsin' ri' nu ntsu'hui tiee ni,

6 —lo' su'hua lyiya' ni 'na cua ña'aan tñan nga'ni na cuinta scaan na—:

7 Nu nguia ngui'ni tñan tsu'hue, caja chelyuu nu a tsatii 'a 'in can', siyana lye lca tiee can' xaa 'in Ndiose, nan can' ña'an nu quinu tsu'hue tiee ni lo'o, lo ndyuhui ta sca chelyuu nu a ntsu'hui 'a cha' tsatii.

8 Una tsalca nu lye' ri' nu a nducua cha' nu lñi, taa ni ndi'i 'in can' lo'o cha' nsin' ri' nu ntsu'hui tiee ni siyana nguiaa can' lo'o cha' a tsu'hue,

9 lo ncuaña'an scaxca ndi'i lo'o cha' xñi'in caan 'in nten chelyuu nu ngui'ni tñan a tsu'hue, lo la nducua la caja cha' can' 'in ne' judio, a cuinta lo'o ne' gentil.

10 Una lyigaa nu ngui'ni tñan tsu'hue caja xaa 'in Ndiose 'in can', scuén cuaan ni cha' 'in lo cu'ni ni cha' xtñan' carsya 'in, la nducua la qui'ni ca'an cha' re 'in ne' judio, a cuinta lo'o ne' gentil,

11 siyana Ndiose scaña'an ti cu'ni cuiya' ni cha' 'in nten.

12 Lyigaa nu ngui'ni qui'ya nu a lyiji quine 'in cha' 'in lee, tyucuna' can' una tsi'i lo'o cha' 'in lee, cui' ncuaña'an lyigaa nu ngui'ni qui'ya lo ndyuhui lyoo lee, lo'o cha' 'in lee ca cuiya' cha' 'in can'.

13 Siyana nu ne 'in cha' 'in lee, tsi'i can' cha' quinu luhui tloo Ndiose, siyana nducua can' cha' nu ndyucui' na.

14 Ne' gentil nu a ntsu'hui lee 'in bra ngui'ni ne' ña'an nu ndyucui' lee, ña'an cha' ndyu'hui lyoo ne' cha' 'in lee, nisiya a ntsu'hui na 'in ne',

15 lo ndyca tyca' ña'an siyana ni' carsya 'in ne' cua ntsu'hui lee can', ticui' cha' tiyaa 'in ne' ndaa rsuun si ta cui' ña'an ta tsi'i ña'an ngui'ni ne'.

16 Tsato'o cha' re tsan nu cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in nten chelyuu lo'o Jesucristo, lyigaa cha' nu ngui'ni buna ti ne', lo ndyucui' ne' lo'o cha' tsu'hue nu ndaa Ndiose 'yan.

Cha' 'in ne' judio lo'o cha' 'in lee

17 Nu'huin ndyucui' siyana lca ne' judio, a cuinta nducua tloo cha' 'in lee, ngui'ni siye' 'in siyana nguiaa lo'o Ndiose,

18 lo jlyo ri' cha' nu ndyca ri' Ndiose, a cuinta ndi'ya cuinta snu ña'an cha' nu tsu'hue lati, cui' siyana ngui'ni cha'an cha' 'in lee can'.

19 Ndlucua ri' siyana ndlu'u 'in nu cuityin' lo lca sca xaa 'in nu nda'an se'en tla.

20 Xque' ri' siyana ndlu'u 'in nu a sca cha' jlyo ri' ta 'in nu suhue ti, ndyucui' siyana cua ngujui cha' tiyaa 'in lo ndyu'hui lyoo cha' nu lñi, cui' siya cha' 'in lee can'.

21 Nu'huin nu ndlu'u 'in xca tucui, ¿ni cha' a ndlu'u 'in ticuii'? Nu'huin nu ndyucui' siyana a ntsu'hui cha' cu'ni na cuna, ¿ta a ngui'ni cuna?

22 A cuinta ndyucui' siyana a sten yu'huin na lo'o cuilyo'o nten, ¿ta a nguiten yu'hui lo'o ña'an nu ti? Cui' ncuaña'an nxcuan tloo 'in ngulucuin, ¿lo nu'huin ni cha' 'ni cuna 'in Ndiose?

23 Nu'huin nu ngui'ni siye' 'in lo'o cha' 'in lee, ¿ta tsi'i 'in Ndiose nxcuan tloo siyana ncha ti'in cha' 'in lee can'?

24 Siyana ndeña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Squi'yan huan, can' cha' nducua ne' gentil yuhue' 'in Ndiose—.

25 Chi ñi siyana nu'huin ncua circuncida 'in, ntsu'hui lyoo cha' can' si nducua cha' 'in lee can', una siyana a nducua cha' 'in na, tyucua cha' ti ncua circuncida 'in.

26 Si ntsu'hui xca nu a ncua circuncida 'in, una si xu'hua se'en can' cha' 'in lee, can' nu ncua circuncida 'in.

27 Lo nu a ncuca circuncida 'in, lo tsu'hue nxu'hua se'en cha' 'in lee, can' nu nga'an cha' 'in su'hua qui'ya 'in, siyana nu'huin ncuca circuncida 'in lo a nxu'hua se'en cha' 'in lee can'.

28 Siyana sca nten, a lca ne' judio lo'o cha' 'in cuinan' ne', cui' ncuaña'an lo'o cha' nu ndyca circuncida 'in ne', a lca na lo'o cha' 'in cuinan' ne',

29 siyana la ni' carsya 'na lcan na ne' judio bra nu chin ñi ca cha' ndyca circuncida 'na, cha' re ljian na lo'o cha' cuiya' 'in Espíritu lo tsi'i lo'o cha' 'in lee. Ndiose scuen cuan ni 'in can' nisiya a quinu tsu'hue can' lo'o nten.

ROMANOS 3

1 Rcan', ¿ni tsu'hue cu'ni si lcan na ne' judio, lo ni cana cu'ni na si ca circuncida 'na?

2 Ntsu'hui ña'an nda yaa' na 'na, si la nducua la ne' judio mxnu Ndiose cuinta cha' nu yucui' ni.

3 Rcan', si ntsu'hui nu a mdo'o lñi cha' 'in tloo Ndiose, ¿ta can' cha' a lñi ndi'in cha' 'in Ndiose?

4 Tsi'i na. Ndiose lñi ndi'in cha' 'in ni, lo lyigaa nten chelyuu lca ne' nu cuiñi ña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: — Mdo'o ni cha' 'huan lo'o cha' nu yucuin' huan, lo cu'ni huan cana bra caja nu su'hua qui'ya 'huan—.

5 Lo'o qui'ya 'na ndyca tycan' cha' nu lñi 'in Ndiose, ¿ña'an ñujuin na rcan'? ¿Tsaña'an ndaa ni ndi'i 'in nten, ta can' cha' a lñi ndi'in cha' 'in Ndiose? (Ndyucuin' lo'on huan tsaña'an ndyca ri' sca nten chelyuu.)

6 Ndiose lñi ndi'in cha' 'in ni, lo si tsi'i na, ¿ni ña'an ca cu'ni cuiya' ni cha' 'in nten chelyuu?

7 Lo lo'o cha' cuiñi 'yan ncuca tycan' cha' nu lñi 'in Ndiose se'en nu scuen cuaan cha' 'in ni, ¿ni cha' ti ndijyi nu ndlo qui'ya 'yan?

8 ¿Ta tsu'hue lati si tyucui' na: Cu'ni na tñan a tsu'hue, siyana ca tycan' cha' tsu'hue? (Ntsu'hui nu ndyucui' ca'an 'na siyana ncuaña'an ndlu'un na, una nga'an cha' 'in can' caan yuhue' chun').

A tucui nu tsu'hue

9 Rcan', ¿ta tsu'hue la nten lcan na que 'in lyigaa la tucui? Tsi'i na, ¿ta tsi'i cua yucuin' na siyana ne' judio lo'o ne' gentil ngui'ni ne' qui'ya?

10 Siyana ndeña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —A tucui tsu'hue, ni sca can' lo a ntsu'hui,

11 a tucui nu ndi'ya cuinta cha' nu lñi, a tucui nu nguinan 'in Ndiose.

12 Lyigaa ne' mdo'o tsu' ne', ngutsa'an yu'hui ne' lo'o cha' a tsu'hue, a tucui nu ngui'ni tñan tsu'hue, ni sca can' lo a ntsu'hui.

13 Tu'hua ne' ndyca ri' na tsaña'an sca tucuaa nu nducua yla, ltse' ne' lca na cha' cuiñi, lo'o tu'hua ne' ngui'ni ne' ti'i tsaña'an ndyca ri' sca cuinaan yla.

14 Mtsa'an yu'hui tu'hua ne' lo'o yuhue' squi'ya cha' tla carsya 'in ne'.

15 Ndla ndsa nguiaa ne' se'en nu kujui ta'a ne'.

16 Nguiaa ne' njlyo ne' 'in ta'a nten ne', lo nxnu ne' cha' xñi'in tucuiin nguiaa ne'.

17 A yu'hui lyoo ne' tucuiin nu taa cha' tsu'hue 'in ne',

18 ni a ntsen ne' tloo Ndiose—.

19 Una cua jlyo rin' na siyana lyigaa cha' nu ndyucui' lee, ndyucui' na cha' 'in nten nu ngui'ni cha'an 'in na, siyana lyigaa nten tyucua seen tu'hua ne', lo ña'aan nten chelyuu ca jylo ri' ne' siyana nducui ne' qui'ya tloo Ndiose.

20 —Siyana ni sca tucui a quinu luhui tloo Ndiose— si xu'hua se'en cha' 'in lee, cui' lo'o lee can' ca jylo rin' na siyana nducuin na qui'ya.

Quinu luhuin na tloo Ndiose si tsaña'an rin' na 'in ni

21 Ri nii ndyca tyacan' ña'an ntsu'hui cha' quinu luhuin na tloo Ndiose, una tsi'i lo'o cha' 'in lee, siyana lee can' tsatlyu lo'o cha' nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in ndaa na rsuun cha' re,

22 siyana quinu luhui nten tloo Ndiose si tsaña'an ri' ne' 'in Jesucristo, lo caja cha' re 'in lyigaa nu tsaña'an ri' 'in ni, siyana scaña'an ti ndi'in cha' 'na lyigaan na.

23 Lo siyana lyigaan na ngui'ni na qui'ya, mdo'o tijyun' na loo xaa 'in Ndiose.

24 Una lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee ni, xu'hue ti mxnu luhui ni 'na squi'ya Crixtu Jesús bra msi'i ni 'na.

25 Ndiose mxtya ni cha' siyana Crixtu ca ni ña'an ndyca ri' sca lomstan si tsaña'an ri' ne' 'in ni, ncuaña'an ca tyacan' ña'an siyana lñi

ndi'in cha' 'in Ndiose lo yu'hui cha' tlyu ri' 'in ni lo'o ne' nu mdi'in ti
s'ni siyana cuaan ti mdijin ni qui'ya 'in ne'.

26 Lo ca jylo ri' nten ri nii, snu ña'an lñi ndi'in cha' 'in ni, siyana
scati ni lca ni nu luhui lo scati ni ca suhui ni 'in nu tsaña'an ri' 'in
Jesús.

27 Rcan', ¿la ncua cha' siye' can'? A la nguiten cha' can' ¿Ta siyana
ndun loo lee can', ta nde'en la tñan tsu'hue ngui'ni ne'? Tsi'i na, cui'
siyana nguiaña'an ri' ne' 'in Ndiose.

28 Ndyca jylo rin' na rcan' siyana nten chelyuu quinu luhui ne' si
tsaña'an ri' ne' 'in ni, lo tsi'i siyana xu'hua se'en can' cha' 'in lee.

29 ¿Ta lca ni Ndiose 'in ne' judio ti? ¿Ta tsi'i lo'o ne' gentil lca ni
Ndiose 'in ne'? lca ni Ndiose 'in ne' gentil.

30 Siyana —scati Ndiose ntsu'hui—, lo tsaña'an nsuhui ni 'in nu
ncua circuncida 'in siyana nguiaña'an ri' 'in ni, cui' ncuaña'an nsuhui
ni 'in nu a ncua circuncida 'in.

31 ¿Ta siyana nguiaña'an ri' na 'in ni, can' cha' nde nxcuan tloon na
cha' 'in lee can'? Tsi'i na, cui' nu nde lyee la 'ni cuintan na cha' can'.

ROMANOS 4

Chelyuu 'in Abraham

1 Rcan', ¿ni cana yu'hui 'in Abraham nu ncua nten cula 'na squi'ya
chelyuu nu yu'hui?

2 Si Abraham nguinu luhui tloo Ndiose lo'o cha' tsu'hue nu ngui'ni,
nga'an cha' 'in cu'ni siye' una tsi'i lo'o cha' 'in Ndiose.

3 Una, ¿ña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose? —Abraham nguinu luhui
tloo Ndiose siyana yaña'an ri' 'in ni—.

4 Sca nu ngui'ni tñan, tsi'i xu'hue ti xñi squiya', cui' siyana cua
ngui'ni tñan.

5 Una xca ña'an 'in sca nten nu a nducua tloo lo'o tñan tsu'hue nu
ngui'ni, siyana nguiaña'an ri' can' 'in Ndiose, ni nu nsuhui 'in nten
qui'ya chelyuu, lo lo'o cha' can' ndijin ni cuinta 'in lca sca nu luhui,

6 tsaña'an ndyucui' David siyana tsu'hue ca xu'hue sca nten nu nxnu
luhui Ndiose 'in, una tsi'i siyana nde'en la tñan tsu'hue nu cua
nga'ni.

7 Lo ndeña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Tsu'hue ca xu'hue sca
nten nu nga'ni Ndiose cha' tlyu ri' 'in, lo ngatyen ni lyigaa qui'ya 'in.

8 Tsu'hue ca xu'hue sca nten nu a nsu'hua Ni X'na na qui'ya 'in—.

9 Rcan', ¿ta nten nu ndyca circuncida ti 'in ntsu'hui xu'hue 'in lo'o cha' re, ta na lo'o nu a lyiji ca circuncida 'in? Ndyucui' na siyana Abraham —nguinu luhui tloo Ndiose siyana yaña'an ri' 'in ni—.

10 ¿Ni ña'an ngujui cha' tsu'hue re 'in rcan'? ¿Ta bra ncuca circuncida 'in ta bra ti lyiji ca na 'in? Ngujui cha' re 'in bra nu ti lyiji ca circuncida 'in, lo tsi'i bra ncuca na'in ne'.

11 Chun' nde'en can' ncuca circuncida 'in, una cua lca luhui tloo Ndiose siyana yaña'an ri' 'in ni, siyana ca sti lyigaa nu nguiaña'an ri' 'in Ndiose nisiya a ncuca circuncida 'in, siyana lo'o can' quinu luhui siyana tsaña'an ri' 'in ni.

12 A cuinta siyana ca sti lyigaa nu ndyca circuncida 'in, una tsi'i tsaloo ti lo'o cha' can', siyana tyucui ndyca'an can' chelyuu 'in Abraham nu ncuca nten cula 'na, lo tsaña'an ri' can' 'in Ndiose tsaña'an nu nga'ni Abraham bra nu ti lyiji ca circuncida 'in.

Siyana yaña'an ri' ngujui cha' tsu'hue 'in

13 Tsi'i lo'o cha' 'in lee mxtya Ndiose sca cha' lo'o Abraham tsatlyu lo'o nten cuitiyi 'in, siyana xñi cuinta ña'aan chelyuu re, lo'o cha' nu yaña'an ri' 'in ni nguinu luhui.

14 Si tsalca nu nguia ndya'an cha' 'in lee ntsu'hui xu'hue 'in lo'o cha' can', tyucua cha' ti tsaña'an ri' nten, lo a sca cuinta ntsu'hui cha' nu cua mxtya Ndiose rcan'.

15 Squi'ya lee, can' cha' taa Ndiose ndi'i 'in nten, una si a ntsu'hui lee, a sca cha' nducui ndyca'an 'na rcan'.

16 Cu'ni na cuinta ljian cha' tsu'hue can' 'na siyana yaña'an rin' na 'in Ndiose, cui' siyana xu'hue ti caja cha' can', siyana quinu scua tsa cha' re lo'o nten cuitiyi 'in sñe' Abraham. Tsi'i nu nguia ndyca'an cha' 'in lee caja cha' re 'in, lo'o lyigaa nu nguiaña'an ri' 'in Ndiose tsaña'an nga'ni Abraham nu lca sti lyigaan nare,

17 (cui' ña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Na' mxtyan 'in siyana ca sti quina'an 'a nten—). Tloo Ndiose nguinu scua cha' re, cui' ni nu yaña'an ri' Abraham, ni nu nga'ni cha' ndyo'o qui'u nten, lo ndlo naa sca na nu a tycan' tsaña'an ndyca ri' sca na nu cua ndia.

18 Nisiya a nducua tloo Abraham cha' tsu'hue re, una yaña'an ri' cha' nu mxtya Ndiose lo'o, cui' siyana tiyaa braa ca sti quina'an nten

ñā'an cha' nu cua yucui' ni lo'o: — Ntsu'hui cha' qui'ni nten cuityi 'in sñe'—.

19 A nga'ni na'an ri' lo'o cha' nu yaña'an ri' nisiya cua cula, a cuinta cua caja ti (siyana cua tiyaa sca cientu yjan), a cuinta Sara nu lca cuilyo'o a lyiji siya' tyi'in sñe' can'.

20 Una a nga'ni na'an ri' lo ni a nga'ni tucua ri' lo'o cha' nu mxtya Ndiose lo'o, nga'ni cuinta cha' nu nguiaña'an ri' lo nga'ni tnu 'in Ndiose.

21 Ni chin' ti lo a nga'ni tucua ri', ta na a ca 'in Ndiose cu'ni ni lyigaa cha' nu cua mxtya ni,

22 can' cha' —nguinu luhui tloo Ndiose siyana yaña'an ri' 'in ni—.

23 Tsi'i squi'ya cha' 'in Abraham ti ngua'an cha' re tsaña'an nguinu luhui,

24 cui' lo'o cha' 'nare nguinu scua na siyana quinu luhuin na tloo ni, tsalcan naa nu nguiaña'an ri' 'in ni nu nga'ni cha' mdyo'o qui'u Ni X'na na Jesús,

25 ni nu ndaa Ndiose cha' cuiya' caja squi'ya qui'ya nducuin na, lo mdyo'o qui'u ni siyana ca quinu luhuin na tloo Ndiose.

ROMANOS 5

Cha' tsu'hue nu cua ngujui 'na lo'o cha' 'in Ndiose

1 Siyana cua nguinu luhuin na siya cha' nu na yaña'an ri' na, can' cha' ndyca tsu'hue cha' 'na lo'o Ndiose lo'o cha' 'in Ni X'na na Jesucristo.

2 Lo'o cha' 'in ni ca sten na tloo Ndiose lo tyucuan na cha' tsu'hue 'in ni siyana yaña'an rin' na, lo tsa ndun na lo'o cha' re, a cuinta tsu'hue ntsu'hui tieen na siyana nducua tloon na caja xaa 'in Ndiose 'na.

3 Tsi'i tsacan' ti cha' tsu'hue ntsu'hui tieen na, cui' siyana ndijin na scaxca ndi'i, jlyo rin' na siyana lo'o cha' nu ndijin na nde lyee la chu'hui cha' tlyu ri' 'na,

4 lo'o cha' tlyu ri' can' nde lyee la ca ngula rin' na, ncuaña'an nde lyee la tyucua tloon na cha' nu cua mxtya Ndiose.

5 Jlyo rin' na cha' tsato'o cha' re, siyana ngutsa'an yu'hui cha' tsu'hue 'in Ndiose ni' carsya 'na lo'o Espíritu nu Luhui nu ndaa ni 'na.

6 Bra na'an mdi'in cha' 'na, ndiyaa tsan ngujui Crixtu loo nten qui'ya chelyuu.

7 Siyana sca nten tucui a ña'an caja ne' loo sca nten, tina'an ntsu'hui nu xtyi ri' caja loo sca nten nu tsu'hue.

8 Una Ndiose ndlu'u yla ni cha' tsu'hue nu lca tiee ni, lo nisiya lcan na nten qui'ya chelyuu una Crixtu ngujui ni loon na.

9 Lo siyana cua mxnu luhui ni 'na lo'o tne ni, nde lyee la nga'an cha' 'in ni culo la ni 'na tsan nu taa ni ndi'i 'in nten.

10 Si tiju' mda'an na sii' Ndiose lo ti ndyca tsu'hue cha' 'na lo'o ni siyana ngujui Sñe' ni, ¿ta tsi'i lyee la nga'an cha' tyo'o laan na lo'o chelyuu 'in Sñe' ni?

11 Tsi'i nde ti cha', siyana tsu'hue ntsu'hui tieen na lo'o Ndiose lo'o cha' 'in X'na na Jesucristo, lo'o ni cua ndyca tsu'hue cha' 'na lo'o Ndiose.

Cha' 'in Adán lo'o Crixtu

12 Squi'ya scati ne' qui'yu nguiten qui'ya loo chelyuu re, lo lo'o qui'ya can' nducui ndyca'an cha' ndija 'in nten, can' cha' ngu'ni ca'an cha' ndija 'in lyigaa nten siyana lyigaa ne' nducui ne' qui'ya.

13 Bra nu ti lyiji quinu scua lee 'in Ndiose cua ngu'ni nten qui'ya, una a ngujui ña'an tyo'o qui'ya 'in ne' siyana a ntsu'hui lee rcan'.

14 Una cha' ndija can' cua nsñi su'hua na 'in ne' ti bra mdi'in Adán hasta mdiyaan Moisé, nisiya a nga'ni nten can' qui'ya nu nga'ni Adán una ngu'ni ca'an cha' ndija can' 'in ne', lo tsi'i ncuaña'an yato'o lo'o ni nu cua yaan can'.

15 Siyana cha' tsu'hue nu cua ngujui 'na a ndyucua ta'a cha' 'in na lo'o qui'ya can': Si qui'ya nu nga'ni scati ne' qui'yu yato'o quina'an nten ngujui, una lo'o cha' tsu'hue 'in scati ne' qui'yu nu lca Jesucristo, nde lyee la ncu lca tiee Ndiose 'in nten quina'an can' lo ndaa ni cha' tsu'hue can' 'in ne'.

16 Ni siyana a ndyucua ta'a cha' 'in qui'ya nu nga'ni scati ne' can' lo'o cha' tsu'hue nu ndaa ni 'na: Nguio' tucua yuhue' chun' nten chelyuu squi'ya scati qui'ya can', una ncu tyacan' cha' tsu'hue 'in ni squi'ya scaxca qui'ya nu ngu'ni na, siyana xnu luhui ni 'na.

17 Squi'ya qui'ya nu nga'ni scati ne' can' yato'o msñi su'hua cha' ndija 'in nten chelyuu, cui' ncuaña'an lo'o scati ni nu lca Jesucristo

nde lyee la caja chelyuu 'in ne', tsalca nu tyucuan xu'hue cha' tsu'hue tlyu nu ndaa Ndiose, cui' cha' nu xnu luhui 'in ne' xu'hue ti.

18 Squi'ya scati nu nga'ni qui'ya can' yato'o yaan yuhue' chun' lyigaa nten, cui' ncuaña'an lo'o scati nu nga'ni tñan tsu'hue yaan chelyuu nu a tsatii 'a 'in lyigaa nten, siyana cua mxnu luhui ni 'in ne'.

19 Squi'ya scati nu a ncuatucua cha' 'in Ndiose yato'o lyigaa nten nducui ne' qui'ya, cui' ncuaña'an lo'o scati nu mducua cha' 'in Ndiose quina'an nten ca quinu luhui ne' tloo ni.

20 Ndaa Ndiose lee can' 'in ne' siyana lyee la ca tyacan' qui'ya ngui'ni ne', lo bra cua lyee ngüi'ni qui'ya can', nde lyee la ncuatycan' cha' tsu'hue 'in ni.

21 Tsaña'an ndi'in cha' 'in qui'ya, ya lo'o na 'in ne' loo cha' ndija, cui' ncuaña'an cha' tsu'hue 'in Ndiose yaan na siyana ca quinu luhui ne' tloo ni, lo caja sca chelyuu nu a tsatii 'a 'in ne' lo'o cha' 'in Ni X'na na Jesucristo.

ROMANOS 6

Cua ngujuin na lo'o cha' 'in qui'ya

1 ¿Ni ña'an ra ñujuin na rcan'? ¿Ta ti tsa quiñan cu'ni na qui'ya, siyana lyee la ca tyacan' ña'an cha' tsu'hue 'in Ndiose?

2 Tsi'i na, lo siyana cua ngujuin na lo'o cha' 'in qui'ya, ¿ña'an ti tsa quiñan lan na cu'ni na qui'ya?

3 ¿Ta a jlyo rin' huan siyana lyigaa nu cua mducua tya lo'o cha' 'in Crixtu Jesús, sca cha' ti 'in can' lo'o ni bra ngujui ni?

4 Lo'o cha' nu mducua tyan na lo tsatlyu ngutsin' na lo'o ni lo'o cha' 'in cha' ndija, chu'huin na sca chelyuu nu cui ti tsaña'an nu mdyo'o qui'u Crixtu lo'o cha' cuiya' 'in Stina Ndiose.

5 Si ncuaña'an sca cha' ti 'na lo'o ni bra ngujui ni, cui' ncuaña'an sca cha' ti 'na lo'o ni bra mdyo'o qui'u ni.

6 Cua jlyo rin' na siyana stu'hua nga'an na loo cursi lo'o ni, siyana caten qui'ya nu msñi su'hua 'na lo a tsa quiñan 'a na ti cu'ni na qui'ya lo'o cuinan' re.

7 Siyana sca nten nu cua ngujui, cua mdyo'o se'en ntsu'hui loo qui'ya.

8 Si naa re cua ngujuin na lo'o Crixtu, nducua tloon na tyi'in na lo'o ni tsa tyucui braa.

9 Cua jlyo rin' na cha' mdyo'o qui'u Crixtu lo a ntsu'hui 'a cha' caja ni, siyana mdyo'o ni loo cha' ndija.

10 Tsaña'an nu ngujui ni, siya' ti ngujui ni squi'ya qui'ya, una lu'u ni ri nii siyana tucua ni cha' nu ndyca ri' Ndiose.

11 Cui' ncuaña'an 'huan, ca jylo rin' huan siyana cua ngujuin huan lo'o cha' 'in qui'ya, una lu'un huan ri nii siyana tyucua tloo Ndiose 'huan, sca cha' ti 'huan lo'o Crixtu Jesús, ni nu lca X'na na.

12 Can' cha' a taan huan ya' ti tiun huan loo qui'ya loo chelyuu 'huan lo a cu'ni huan cha' a tsu'hue nu lca tieen huan,

13 ni a taan cha' cuiya' 'in cuina' huan sten scaxca se'en lo cu'ni huan qui'ya, ta cu'ni tsu'hue na 'huan lo'o cha' a tsu'hue, siyana tyaan huan 'huan siya' ti lo'o cha' 'in Ndiose tsaña'an ndyca ri' sca nu cua mdyo'o qui'u, ncuaña'an tyucuin huan cu'ni tsu'huen huan 'in Ndiose lo'o sca tñan nu luhui.

14 Can' cha' a taan huan ya' ti culo qui'ya can' tñan 'huan siyana a ntsu'hui 'an huan loo lee, siyana ntsu'huin huan yaa' Ndiose lo'o cha' tsu'hue 'in ni.

Lcan na msu 'in Ndiose nu cu'ni tñan tsu'hue

15 Rcan', ¿ta ti tsa quiñan na cu'ni na qui'ya siyana a ntsu'huin 'a na loo lee, lo cua ndi'in na lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose? Tsi'i na.

16 ¿Ta a jlyo rin' huan siyana bra tyaan huan 'huan 'in xca tucui lo tucuan huan cha' 'in, cui' msu 'in can' lcan huan siyana nducuan huan cha' 'in? ¿Ta can huan msu 'in qui'ya nu tsa lo'o 'huan lo'o cha' ndija, ta tucuan huan cha' 'in Ndiose lo xnu luhui ni 'huan?

17 Una ncua xu'hue 'in Ndiose, nisiya ncuan huan msu 'in qui'ya, una ri nii lo'o lyigaa tieen huan nducua huan cha' nu ngui'ni cha'an huan lo cua ndyaan huan 'huan siya' ti lo'o cha' can'.

18 Lo siyana cua mdyo'on huan loo cha' a tsu'hue can', cua lcan huan msu 'in lyigaa lo'o cha' tsu'hue.

19 Ndyucuin' lo'on huan sca cha' nu a tucui siyana ca qui'yan huan cuinta: Tsaña'an nu ndyaan huan 'huan lo'o cha' a tsu'hue siyana lyee la cu'ni huan scaxca la qui'ya, una ri nii tyaan huan 'huan lo'o cha' nu luhui siyana cu'ni huan scaxca tñan tsu'hue.

20 Siyana bra ncuan huan msu 'in qui'ya, tijyu' ndycaan huan lo'o cha' nu tsu'hue.

21 ¿Ta ngujui cha' tsu'hue 'huan rcan'? Ta tsi'i xcui' cha' jyu'u ngujui 'huan? lo'o cha' ndija nguiatii cha' can'.

22 Una ri nii siyana mdyo'on huan loo qui'ya lo ndycan huan msu 'in Ndiose, caja ña'an chu'huin huan sca chelyuu nu luhui lo caja chelyuu nu a tsatii 'a 'huan.

23 Si cu'ni na qui'ya tsatii cha' 'na lo'o cha' ndija, una cha' tsu'hue nu ndaa Ndiose 'na lca na chelyuu nu a tsatii 'a lo'o Ni X'na na Jesucristo.

ROMANOS 7

Nten nu ndi'in cuilyo'o lo'o cha' 'in lee

1 'Huan ta'an na, a tucui qui'yan huan quinta cha' re (siyana lcan huan sca nten nu cua ndyu'hui lyoo cha' 'in lee), ¿ta a jlyo rin' huan siyana lee can' ndlo na tñan 'in nten tsalaja nu ti lu'u ne'?

2 Sca ne' cuna'an nu ndi'in cuilyo'o ntsu'hui cha' tucua cha' 'in laja nu lu'u, una si caja a sca 'a cha' nducui ndyca'an 'in ne' lo'o cha' cuilyo'o can' rcan.

3 Una si ne' cuna'an can' tyi'in ne' lo'o xca ne' qui'yu lo si lu'u cuilyo'o ne', qui'ya ngui'ni lo'o cha' 'in lee rcan'. Una si cua ngujui cuilyo'o ne' a sca 'a cha' nducui ndyca'an 'in ne' lo'o cha' 'in lee can' rcan', ca caja cuilyo'o ne' lo'o xca tucui lo tsi'i qui'ya lca na.

4 Cui' ncuaña'an 'huan ta'an na, cua ngujuin huan lo'o cha' 'in lee lo'o cha' nu ngujui Crixtu, lo xca tucui cui'ya loo 'huan, cui' ni nu mdyo'o qui'u can', siyana cu'ni huan scaxca tñan tsu'hue ña'an nu ndyca ri' Ndiose.

5 Siyana lja mda'an na lo'o cha' a tsu'hue, lee can' nde lyee la mxlu ti'in na cha' a tsu'hue nu ntsu'hui tieen na, lo nga'ni na scaxca qui'ya siyana tsa lo'o na 'na loo cha' ndija.

6 Una ri nii a sca 'a cha' nducui ndyca'an 'na siyana cua ngujuin na lo'o cha' 'in lee, cui' cha' nu msñi su'hua 'na, siyana cu'ni tsu'huen na 'in Ndiose lo'o cha' tiyaa nu cui nu ndaa Espíritu 'na, lo tsi'i 'a lo'o cha' tiyaa cula nu ndyucui' lee can'.

Cha' 'in qui'ya nu nda'an lo'on

7 ¿Ni ña'an ra ñujuin na rcan'? ¿Ta cha' a tsu'hue lca cha' 'in lee? Tsi'i na. A ca jlyo ran' ni na lca qui'ya si tsi'i lo'o cha' 'in lee, ni a ca jlyo ran' siyana a tsu'hue xcui rin' na nde'en la na, si a ndyucui' lee: —A xcui rin' huan nde'en la na—.

8 Una lee can' nde lyee la mxlu ti'in na cha' a tsu'hue nu ntsu'hui tieen, siyana a juersa 'in qui'ya si a yaan lee can'.

9 Chin' braa yu'huin chelyuu lo a nga'nin cuinta cha' 'in lee, una mdiyaa tsan ngüi'yan cuinta tsaña'an ndlo lee can' tñan, lo qui'ya can' ngujui la juersa 'in na, yujui na 'yan.

10 Se'en nu ntsu'hui cha' taa lee can' chelyuu 'yan, ticuii' na ya lo'o na 'yan loo cha' ndija.

11 Lo'o lee can' ngujui ña'an ngañilyo'o qui'ya 'yan, lo yato'o yujui qui'ya can' 'yan.

12 Jlyo rin' na siyana lee can' luhui 'a cha' 'in na, cui' ncuaña'an luhui cha' nu ndlo na tñan, lñi ndi'in cha' 'in na lo tsu'hue na.

13 Rcan', ¿ta sca na nu tsu'hue can' ndyca cha' ndija 'yan? Tsi'i na. siyana lo'o cha' tsu'hue can' nde lyee la ca tyacan' qui'ya lo ndyca na cha' ndija 'yan, siyana lo'o scaxca cha' nu ndlo lee can' tñan ca jlyo ran' snu ña'an tla cha' 'in qui'ya.

14 Jlyo rin' na siyana lee can' l'jyan na lo'o cha' 'in Ndiose, una na' lcan nten chelyuu siya' ti ndyaan 'yan loo qui'ya,

15 lo a ndi'yan cuinta cha' nu ngui'nin. Se'en nu cu'nin tñan tsu'hue nu ndyca ran', nde 'nin cha' nu a ndyca ran'.

16 Si ngui'nin cha' nu a ndyca ran', ndyca ri' tyucui' siyana tsu'hue lee can'.

17 Nguiato'o rcan' tsi'in ngui'nin cha' can', qui'ya ntsu'hui ni' carsya 'yan ngui'ni 'in na.

18 Cua jlyo ran' siyana ni sca cha' tsu'hue a nda'an lo'on lo'o cha' 'in cuinan' re. Nisiya lca tieen cu'nin tñan tsu'hue una a ndijyi ña'an cu'nin 'in na.

19 Siyana a 'nin tñan tsu'hue nu ndyca ran', nde 'nin cha' a tsu'hue, cui' cha' nu a lyca ran' cu'nin.

20 Si ngui'nin cha' nu a ndyca ran', una tsi'in ngui'nin 'in na, cui' qui'ya ntsu'hui ni' carsya 'yan ngui'ni cha' can'.

21 Nde cha' nu ndyca jylo ran': Bra ndyca ran' cu'nin tñan tsu'hue, cui' bra ndyca tyacan' ña'an qui'ya nda'an lo'on.

22 Una la ni' carsya 'yan tsu'hue ntsu'hui tieen lo'o lee 'in Ndiose.

23 Una ntsu'hui xca cha' nu ndlo tñan 'in cuinan' re, can' nu nsuun lo'o cha' tiyaa 'yan, lo nsñi su'hua 'yan siyana ti cu'nin qui'ya lo'o cuinan' re.

24 'Nnan can lo'o cha' re, ¿ti ca culo laa 'yan lo'o qui'ya nu nguia lo'o 'yan loo cha' ndija?

25 Tyaan xu'hue 'in Ndiose lo'o cha' 'in Ni X'na na Jesucristo. Can' cha' lo'o cha' tiyaa 'yan nducuan cha' nu ndyucui' lee 'in Ndiose, una cha' nu 'in cuinan' re ti nda'an na lo'o cha' a tsu'hue.

ROMANOS 8

Ntsu'huin na lo'o cha' cuiya' 'in Espíritu

1 Can' cha' a sca 'a yuhue' ti nducua chun' nu sca cha' ti 'in lo'o Crixtu Jesús, tsalca nu a nda'an 'a lo'o cha' tiyaa a tsu'hue, cui' nu nguia ndyca'an cha' nu ndyca ri' Espíritu 'in Ndiose.

2 Lo'o Crixtu Jesús ngujui cha' cuiya' 'in Espíritu nu ndaa chelyuu 'yan, can' nu ngüilyoo 'yan loo qui'ya lo'o loo cha' ndija.

3 Lee can' a ncuca ta yaa' na 'na siyana a ncuca 'in na lo'o cha' 'in cuinan' re, una squi'ya qui'ya 'na Ndiose nga'an tñan ni 'in Sñe' ni nu yaan tsaña'an ndyca ri' sca nten, lo nga'ni tyii ni cha' 'in qui'ya nu nda'an lo'o cuinan' re,

4 siyana loo chelyuu 'na ca tyca' cha' 'in lee, naa nu nguia ndyca'an cha' nu ndyca ri' Espíritu, lo tsi'i ña'an nu ndyca rin' na.

5 Tsalca nu nguiaa tsu' 'in cuinan', cui' cha' tiyaa a tsu'hue ntsu'hui tiee can', una nu cua nguiaa tsu' 'in Espíritu, cui' cha' tiyaa 'in Espíritu nda'an lo'o can'.

6 Siyana nu nda'an lo'o cha' tiyaa a tsu'hue, loo cha' ndija ntsu'hui can', una nu nda'an lo'o cha' tiyaa 'in Espíritu, cua ngujui chelyuu 'in lo nxtñan' carsya 'in.

7 Cha' a tsu'hue nu ntsu'hui tieen na lca na ta'a cusuun Ndiose siyana a tucua cha' nu ndlo ni tñan, lo ni a ndyca 'in tucua cha' can'.

8 Lo nu ti nda'an lo'o cha' a tsu'hue, a ca cu'ni can' cha' nu ndyuhui cuiya' ri' Ndiose.

9 Una 'huan a nda'an 'an huan lo'o cha' a tsu'hue, siyana ntsu'huin huan chelyuu tsaña'an nu ndyca ri' Espíritu, si ntsu'hui Espíritu 'in Ndiose ni' carsya 'huan. Nu a ntsu'hui Espíritu 'in Crixtu ni' carsya 'in, a nguiaa can' tsu' 'in ni.

10 Una si Crixtu cua ntsu'hui ni ni' carsya 'huan, ca jylo rin' huan siyana cua ngujui cuinan' huan lo'o cha' 'in qui'ya, una carsya 'huan lu'u na siyana cua mxnu luhui ni 'huan.

11 Lo si Espíritu 'in Ndiose, ni nu nga'ni cha' mdyo'o qui'u Jesús cua ntsu'hui ni' carsya 'huan, cui' ni nu nga'ni cha' mdyo'o qui'u Crixtu Jesús, cu'ni ni cha' tyo'o qui'un huan lo'o cuinan' huan ttaa braa lo'o Espíritu nu cua ntsu'hui ni' carsya 'huan.

12 Can' cha' 'huan ta'an na, nducui ndyca'an sca cha' 'na, una tsi'i lo'o cha' 'in cuinan' na, ta siyana ti cu'ni na ña'an nu ndyca rin' na,

13 siyana si ti nda'an huan lo'o cha' a tsu'hue nu lca tteen huan, cajan huan. Una si si'yu con' huan cha' a tsu'hue can' lo'o cha' cuiya' 'in Espíritu, chu'hui huan chelyuu rean.

14 Siyana lyigaa nu nducua cha' 'in Espíritu 'in Ndiose, can' nu lca sñe' Ndiose.

15 Siyana a ndyucuan xu'huen huan sca espíritu nu ti xñi su'hua 'huan lo'o cha' chen, siyana ndyucuan xu'huen huan sca espíritu nu mxisñe' 'huan, can' cha' ntsu'hui tteen na xi'yan na 'in Ndiose: Nu'huin lca Ndiose 'yan.

16 Yucui' ca Espíritu nxiyucui' 'in carsya 'na siyana lcan na sñe' Ndiose.

17 Si cua lcan na sñe' Ndiose, cui' ncuaña'an tyucuan na cha' tsu'hue nu taa ni 'na, tsatlyu caja cha' can' 'na lo'o Crixtu. Si tsatlyu ndijin na ndi'i lo'o ni, cui' ncuaña'an tsatlyu caja xaa 'in ni 'na.

18 tyucuin sca cha' lo'on huan, tsaña'an ndi'i nu ndijin na ri nii a ndyucua ta'a na lo'o cha' tsu'hue nu caja 'na ttaa braa.

19 Siyana lyigaa na nu ngañan Ndiose loo chelyuu re, ndyuhui ta ti can' tsan nu ca tyacan' xaa 'in Ndiose nu caja 'in lyigaa nu lca sñe' ni.

20 Siyana lyigaa na nu nguiaa' a mdo'o tsu'hue cha' 'in na, una tsi'i siyana ncuaña'an ncuca ri' na, siyana ndaa ni cha' cuiya' 'in na lo ndyuhui ta na xca cha',

21 siyana tyo'o laa na se'en ntsu'hui ndyucun na se'en ntsu'hui cha' jlyo na, lo caja xaa 'in Ndiose 'in na stu'hua lo'o lyigaa sñe' ni.

22 Cua jlyo rin' na siyana ti bra ngañan Ndiose lyigaa loo na, ndijin can' ndi'i tsaña'an ndyca ri' sca ne' cuna'an nu cua tyi'in sñe',

23 lo tsi'i tsacan' ti ndijin ncuaña'an, cui' lo'on nare, naa nu ndyuhui ta cha' tsu'hue nu mxtya Ndiose lo'o Espíritu nu cua ntsu'hui ni' carsya 'na. Can' cha' lo'on nare nguiaan ri' carsya 'na, lo ndyuhui tan na tsan nu xisñe' ca ni 'na bra caja sca cuinan' nu cui 'na.

24 Lo'o cha' nu nducua tloon na, can' cha' mdo'o laan na, siyana si tyuhuitan na nu cua tyacan', a sca cuinta ntsu'hui. Lo si tyuhuitan na nu na'an tloon na, ¿ni na ti ndyuhui tan na rcan'?

25 Una si nducua tloon na cha' nu a tyacan', 'ni cha' ta loon na lja tyuhuitan na cha' can'.

26 Cui' ncuaña'an nda yaa' Espíritu 'na bra na'an ndi'in cha' 'na. Ni a jlyo rin' na ña'an ntsu'hui cha' jñan na 'in Ndiose una ticui' Espíritu njñan 'in ni lo'o cha' 'na, lo tsaña'an nu njñan can' a jlyo rin' na ña'an nguilyo scua na cha' can'.

27 Scati Ndiose, ni nu jlyo ri' ña'an lca carsya 'in nten, cui' ni ndi'ya ni cuinta tsaña'an cha' tiyaa 'in Espíritu, njñan can' 'in Ndiose tsaña'an nu ndyca ri' ni lo'o cha' 'in lyigaa sñe' ni.

Cua nga'ni na cana lo'o Crixtu

28 Jlyo rin' na siyana lyigaa cha' tyo'o tsu'hue 'in nu lca tiee 'in Ndiose, tsalca nu msi'ya ni 'in siyana cu'ni cha' nu ndyca ri' ni.

29 La nducua la yu'hui lyoo ni 'in can', a cuinta mxtya ni cha' siyana ca can' tsaña'an nu lca Sñe' ni, siyana ca Sñe' ni nu ndun loo lja lyigaa nu ca ta'a ni.

30 Tsalca nu cua mdo'o hui can', msi'ya ni 'in, lo nu msi'ya ni 'in, can' nu mxnu luhui ni 'in, lo nu nguinu luhui can', ndaa ni cha' cuiya' sten loo xaa 'in ni.

31 ¿Ni ña'an ra ñujuin na cha' re, si Ndiose nguiaa ni tsu' 'na, ti ca cu'ni ndi'i lo'on na?

32 Ndiose a ndyca 'tna ri' ni 'in Sñe' ni bra mdijin can' ndi'i, nde mdyaa ni 'in can' squi'ya lyigaan nare, ¿ta xtyi ri' ni a taa ni lyigaa lo'o cha' tsu'hue 'na tsatlyu lo'o Sñe' ni rcan'?

33 ¿Ti ca culo qui'ya 'in nu cua ngulosuhui Ndiose? ¿Ta tsi'i Ndiose lca nu mxnu luhui 'na?

34 ¿Ti ca tucua yuhue' 'na? ¿Ta tsi'i Crixtu lca nu ngujui loon na, a cuinta mdyo'o qui'u ni lo nducua ni tsu' cueen 'in Ndiose, njñan ni cha' 'na?

35 ¿Ti ca culo tsu' 'na sii' cha' tsu'hue 'in Crixtu? ¿Ta cha' nu ndijin na, ta scaxca ndi'i, ta siyana ti'i ri' ne' 'na lo'o cha' 'in Ndiose, ta siyana a caja na cun na, ta siyana nlyiji sten' na, ta siyana chen ndyucui 'na, ta siyana kujui ne' 'na?

36 Tsaña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Squi'ya chen ndyucui 'hua lyigaa braa, ndi'in cha' 'hua ña'an ndyca ri' sca slya' nu cua kujui ne' 'in—.

37 Nisiya ncuaña'an, cua nga'ni na cana lyigaa cha' re, cui' lo'o ni nu nga'ni 'tna 'na.

38 Can' cha' jlyo tsu'hue ran' siyana ni cha' ndija, ni cha' nu ndyca loo chelyuu re, ni angajle, lo ni cui'in nu ndlo tñan, ta nu cuaan la cha' cuiya' ndia 'in, ni cha' nu ndyca ri nii ta cha' nu caan nde loo,

39 ta cha' nu ndyca la ni' cuaan ta cha' nu ndyca nde ni' chelyuu re, ni sca loo na nu ndi'in loo chelyuu re, a ca 'in na culo tsu' na 'na lo'o cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo'o cha' 'in Ni X'na na Crixtu Jesús.

ROMANOS 9

Ndiose ngulosuhui ni 'in ne' Israel

1 Sca cha' ti 'yan lo'o Crixtu ndyucuin' cha' nu lñi lo a ñilyo'on 'huan, Espíritu nu Luhui 'in Ndiose jlyo ri' ña'an lca carsya 'yan.

2 Snu ña'an nu'un ran' lo scaña'an ti ti'i ntsu'hui tieen,

3 nu hasta lca tieen si ca caan yuhue' chun', lo tyo'on tsun' sii' Crixtu squi'ya ta'a chen tyin nu lca nten cuityi 'yan,

4 cui' ne' Israel, nu cua nguinu cha' ca sñe Ndiose, nu cua na'an tloo xaa 'in ni, nu cua mxtya ni sca cha' lo'o, a quinta cua ndaa ni lee 'in ne' lo'o ña'an nu cu'ni tnu ne' 'in ni, cua ndaa ni cha' nu tyucua tloo ne' sa tyucui braa.

5 Cui' loo nten can' mdo'o nu lca nten cula 'na, loo can' yaan Crixtu lo'o cha' nu 'in cuinan' ni, ni nu lca Ndiose 'in lyigaa lo'o cha', lo sa tyucui braa caja nu cu'ni tnu 'in ni. Amen.

6 Una a culucua rin' na ta na a mdo'o lñi cha' nu cua mxtya Ndiose, siyana a lyigaa ne' Israel nguiaa ne' tsu' 'in Ndiose.

7 Nisiya lca ne' nten cuityi 'in Abraham, una tsi'i can' cha' lyigaa ne' lca ne' sñe', siyana ndeña'an nu juin Ndiose 'in: —Loo Isaac nu lca sñe' tsa quiñan nten 'in—.

8 Can' cha' nten cuityi 'in Abraham a lca can' sñe' Ndiose lo'o cha' nu 'in cuinan', siyana lyigaa nu ljian lo'o cha' nu mxtya Ndiose, can' nu lca nten cuityi 'in.

9 Nde cha' nu mxtya ni 'in: —Nii xca yjan ljian xiya', lo Sara cua ndi'in sñe'—.

10 Tsi'i tsacan' ti cha' yucui' ni, lo'o cha' 'in Rebeca bra nu ngua tycan ña'an lo'o cha' 'in Isaac nu ncu nten cula 'na.

11 (Ti' lyiji tyi'in tyucuaa sñe' can' bra cua mxtya Ndiose cha' re, a cuinta ni cha' tsu'hue lo ni cha' a tsu'hue a lyiji cu'ni can', siyana quinu scua tsa cha' nu cua mxtya ni, ni nu ngulosuhui 'in Jacob, lo tsi'i siyana nde'en la tñan tsu'hue nu cua nga'ni can').

12 Can' cha' nu juin ni 'in Rebeca cha' 'in tyucuaa sñe' nu ntsu'hui cha' tyi'in: —Nu culo can' ca msu 'in nu cuine' la—.

13 Cui' ña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Na' ndyu'hui cuiya' ran' 'in Jacob, una mscuan tloon 'in Esaú—.

14 Rcan', ¿ta ñujuin na siyana a lñi ndi'in cha' 'in Ndiose? Tsi'i na.

15 Siyana ndeña'an nu juin Ndiose lo'o Moisé: —Na' n'nin 'tna lo ndyu'hui cha' tlyu ri' 'yan lo'o nu ndyca ran'—.

16 Ca jylo rin' na siyana Ndiose nga'ni ni 'tna 'in nu ndyca ri' ni, lo tsi'i cha' nu ndyca ri' can' ta siyana nsu'hua can' juersa.

17 Siyana loo quityi 'in Ndiose nu juin ni 'in Faraón: —Na' mxtyan 'in siyana ca ree, lo ca jylo ri' snu ña'an tlyu cha' cuiya' 'yan, siyana quine cuen cha' 'yan sa tyucui chelyuu—.

18 Ca jylo rin' na siyana Ndiose nga'ni ni 'tna 'in nu ndyca ri' ni, ticui' ncuaña'an nga'ni tla ni carsya 'in nu ndyca ri' ni.

19 Tina'an ndlucua rin' huan: ¿Ni cha' ti nsu'hua Ndiose 'in nten si ncu ña'an? Siyana, ¿ti ca tyucui ndijin lo'o cha' nu ndyca ri' Ndiose?

20 Nu'huin, ¿ti ca lca siyana cua ña'an ti nxcuen 'in Ndiose? ¿—Ta xtyi ri' sca quitun' cunicha' 'in nu ngañan 'in, ni cha' ngañan 'yan ncuaña'an—?

21 ¿Ta a nga'an cha' 'in nu ñaan quitun' tñan na nu ndyca ri' lo'o yuu can'? ¿Ca tñan can' sca na nu tsu'hue lo ca tñan can' sca na nu cua ña'an ti.

22 ¿Ni ña'an ra nu juin na? Si Ndiose ncu ri' ni culo ni cha' nsin' ri' ntsu'hui tiee ni, siyana ca tycan' cha' cuiya' 'in ni lo'o nten nu cua

nga'an cuiya' 'in siyana jlyo, una nisiya ncuaña'an lyee nda loo ni 'in ne'.

23 A quinta siyana quine cueen cha' 'in ni, snu ña'an tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni lo'o nu 'tna ri' ni 'in, cui' nu cua mxtya ni cha' caja xaa 'in ni 'in.

24 Can' cha' msi'ya ni 'in tsatlyu lo'on nare, una tsi'i ne' judio ti, siyana lo'o ne' gentil.

25 Cui' tsaña'an mxiyucui' Ndiose 'in Osea: —Na' tyucuin' lo'o nten re siyana lca ne' quichen 'yan, nisiya tsi'i quichen 'yan lca can'. Sca quichen nu a lca tieen 'in, tyucuin' lo'o siyana lca tieen 'in.

26 Se'en ngujui nu yucui' lo'o ne': A lcan huan quichen 'yan, can' culo naa ne' 'huan lcan huan sñe' Ndiose, ni nu lu'u ca—.

27 A quinta lo'o Isaía yucui' sca cha' cha' 'in ne' Israel, lo nu juin: —Nisiya quina'an la ne' Israel ndi'in tsaña'an ndi'in ysin tu'hua tyi'a tujo'o, una chin' ti can' ntsu'hui cha' tyo'o laa,

28 siyana cua ndyucui' lucuila' cha' cu'ni cuiya' Ni X'na na cha' 'in nten sa tyucui' chelyuu lo'o sca cha' nu lñi—.

29 Nde xca cha' nu yucui' Isaía: —Ni X'na na, ni nu tla la cha' 'in, si na a mxnu 'a ni nten cuitiyi na, ti s'ni ngüijlyon na tsaña'an quichen Sodoma lo'o quichen Gomorra—.

Quinu luhuin na si tsaña'an rin' na 'in Crixtu

30 ¿Ni ña'an ra ñujuin na rcan'? Ne' gentil nu a ngulucua ri' quinu luhui tloo Ndiose, can' nu ndyucua cha' tsu'hue re, nguinu luhui ne' siyana yaña'an ri' ne' 'in ni.

31 Cui' ne' Israel nu nducua ca tloo quinu luhui tloo Ndiose lo'o cha' 'in lee, yato'o a ngujui cha' can' 'in ne'.

32 ¿Ni cha' ra? Siyana ncu a ri' ne' caja cha' can' 'in ne' siyana xu'hua se'en ne' cha' 'in lee, lo a mxtya ne' tloo ne' 'in Ndiose, yato'o mducua quee quiya' ne' lo'o cha' re,

33 tsaña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Ña'an, quichen Jerusalén xtyan sca quee nu tyucua quiya' ne', quee nu xtlyu 'in ne', lo nu tsaña'an ri' 'in can' a tyo'o cha' jyu'u 'in—.

ROMANOS 10

1 'Huan ta'an na, cha' re nu lyee lati lca tieen, lo njñan 'in Ndiose siyana ca tyo'o laa ne' Israel.

- 2 Na' ndaan rsuun siyana lyee lca tiee ne' 'in Ndiose, una a ndyucua ta'a cha' can' lo'o cha' nu lñi.
- 3 Siyana a ndi'ya ne' quinta tsaña'an nxnu luhui Ndiose 'in nten, nan ne' cha' can' una lo'o cha' tiyaa nu 'in ne', can' cha' a ndyucuan xu'hue ne' cha' tsu'hue 'in Ndiose nu xnu luhui 'in ne'.
- 4 Lee can' nguinu scua na siyana ca tsa lo'o na 'na 'in Crixtu, siyana quinu luhui lyigaa nu tsaña'an ri' 'in ni.
- 5 Cuinta cha' 'in lee nu ndaa Moisé ndeña'an quinu luhuin na: —Nu xu'hua se'en cha' nu ndyucui' lee, can' nu chu'hui chelyuu—.
- 6 Una cha' re ndyucui' Ndiose lo'o nu ndyca ri' quinu luhui si tsaña'an ri' 'in ni: —A tyucui', ¿ti ca scuen la ni' cuaan—? (ta siyana ti'ya ti'in can' 'in Cristu),
- 7 ta si ñu juin, ¿—ti ca tsa se'en ntsu'hui ne' ngujui—? (ta siyana quia te'en 'in Crixtu lja ne' ngujui).
- 8 ¿Ni ña'an ra ndyucui' quityi can'? —A tijyu' ndycan huan lo'o cha' 'in Ndiose, tu'hua lo'o ni' carsya 'in cua ntsu'hui na—. Nde cha' nu nguiaña'an ri' hua nu ndyucui' hua lo'o nten:
- 9 Si tyucui' siyana Jesús lca Ni X'na na, lo si lo'o carsya 'in tsaña'an ri' siyana Ndiose nga'ni ni cha' mdyo'o qui'u can'.
- 10 Lo'o carsya 'na nguiaña'an rin' na lo quinu luhuin na tloo Ndiose, cui' ncuaña'an lo'o tu'huan na ndyucuin' na cha' re lo tyo'o laan na.
- 11 Siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Lyigaa nu tsaña'an ri' 'in Crixtu a tyo'o cha' jyu'u 'in can'—.
- 12 Siyana scaña'an ti ntsu'hui lyoo ne' judio lo'o ne' griego, siyana cui' Ni X'na na lca X'na lyigaa tucui, lo scaña'an ti ndaa ni cha' tsu'hue 'in lyigaa nu njñan 'in ni,
- 13 —siyana lyigaa nu jñan 'in ni lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na, can' nu tyo'o laa—.
- 14 ¿Ni ña'an ra ca jñan na 'in ni, si a lyiji tsaña'an rin' na 'in ni? ¿Ni ña'an ra ca tsaña'an rin' na, si a lyiji quine 'na cha' 'in ni? ¿Lo ni ña'an quine 'na, si a caja nu tyucui' cha' tsu'hue 'in ni lo'on na?
- 15 ¿Ti ca tsa yucui' cha' tsu'hue re si a tucui ca'an tñan 'in? Siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Tsu'hue ca xu'hue nu ndyaan tyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose tsaña'an ntsu'hui cha' cu'ni chu'huen na cha' 'na lo'o ni—.

16 Una tsi'i lyigaa tucui ndyucuan xu'hue cha' tsu'hue 'in Ndiose, siyana ndeña'an ndyucui' quityi nga'an Isaía: —Ni X'na hua, ¿ti ca yaña'an ri' cha' nu yucui' hua—?

17 Ca jylo rin' na siyana si quine 'na cha' tsu'hue 'in ni ndijyi ña'an tsaña'an rin' na, lo cha' tsu'hue can' lca na cha' 'in Ndiose.

18 Tyucuin' lo'on huan sca cha': ¿Ta na a lyiji quine 'in nten cha' re? Una ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Ña'aan sa tyucui chelyuu cua ngune cueen cha' nu yucui' msu 'in ni, cua mdo'o yisu na sa tyucui chelyuu—.

19 A cuinta tyucuin' lo'on huan: ¿Ta a ngü'ya ne' Israel cuinta cha' re? Siyana la nducua la mxiyucui' Ndiose 'in Moisé lo nu juin ni: —Na' su'huan cha' xlya tieen huan lo'o cha' 'in xca lta nten, lo su'huan cha' nsin' ri' tieen huan lo'o cha' 'in xca lta nten nu ndyucun cha' tiyaa 'in—.

20 A cuinta mxiyucui' la Ndiose 'in Isaía: —Nten nu a nda'an nan 'yan, can' nu nguija lyoo 'yan, nguiyo scuan ylan cha' 'yan lo'o sca nten nu a ntsu'hui tiee 'yan—.

21 Una ndeña'an yucui' ni cha' 'in ne' Israel: —Tyucui tsan mducui yaan' 'in nten nu lye' ri' lo a nee 'in—.

ROMANOS 11

Ne' Israel nu yaña'an ri' 'in Ndiose

1 Rcan', ¿ta mscuan tloo Ndiose 'in nu lca quichen 'in ni? A ca ñujuin na ncuaña'an siyana lo'on na' lcan ne' Israel, cui' nten cuityi 'in Abraham nu ncua nten cula 'na, lo mdo'on loo nten cuityi 'in Benjamin.

2 A ntsu'hui cha' xcuan tloo Ndiose quichen 'in ni, cui' nu cua s'ni ngulosuhui ni 'in. ¿Ta a jlyo rin' huan ña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose cha' 'in Elía bra ndaa qui'ya 'in ne' Israel? Lo nu juin:

3—Ni X'na hua, cua yujui ne' 'in lyigaa nu mxiyucui' 'in, a cuinta ndyen ne' lyigaa se'en ndiquin ne' slya' lo xcan tin nguinun, una lca tiee ne' cujui ne' 'yan—.

4 Una, ¿ni ña'an ra mxcuen Ndiose 'in? —Ti' ndi'in cha tyca ti mii msu 'yan nu a lyiji ti'ya xtyin' tloo ngulucuin Baal—.

5 Cui' ncuaña'an ri nii, ndi'in xca lta nten nu cua ngulosuhui ni lo'o cha' tsu'hue 'in ni.

6 Si mdo'o hui ne' lo'o cha' tsu'hue 'in ni, a la 'ni tsu'hue tñan nu nga'ni ne' rcan', siyana cha' tsu'hue 'in ni l'jyan na xu'hue ti. Lo si l'jyan na lo'o tñan nu ngui'ni ne', tsi'i 'a xu'hue ti lca na rcan'.

7 Can' cha' ca ñujuin na siyana cha' tsu'hue nu nda'an nan ne' Israel, a lyiji tyucuan ne' 'in na, una tsalca nu cua ngulosuhui ni cua ngujui na 'in, lo lyigaa la ña'an ne' ncuca tla carsya 'in ne',

8 tsaña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Ndiose mducun carsya 'in ne', lo'o quiloos ne' siyana a ca tyacan' 'in ne', lo'o tu nscan ne' siyana a quine 'in ne', lo ncuña'an hasta ri' nii—.

9 A cuinta ndeña'an nu juin David: —Cha' tsu'hue nu nducua tloo ne' tyca na 'in ne' cha' a tsu'hue, su'hua ndyucun na 'in ne', xtyu na 'in ne' loo ndi'i, can' na ca squiya' ne'.

10 Quinu tla xaa quiloos ne' siyana a ca tyacan' 'in ne', lo quinu yucu ne' sa tyucui braa—.

Lo'o ne' gentil ntsu'hui cha' tyo'o laa ne'

11 Rcan', ¿ta mducua quee quiya' ne' Israel siyana tlyu ne'? Tsi'i na, una squiya' cha' lye' ri' ne' ngujui ña'an tyo'o laa ne' gentil, siyana caja cha' nsin' ri' 'in ne' Israel.

12 Squiya' cha' lye' ri' can' 'in ne' ndyca na cha' cuilyiya' 'in nten chelyuu, lo squiya' cha' nu a tsu'hue 'in ne' can' ncuca cuilyiya' ne' gentil, ¿ni xnu ca bra ti tun ne' Israel?

13 Ndyucuin' cha' re lo'on huan, 'huan ne' gentil, siyana Ndiose nga'an tñan ni 'yan tyucuin' cha' tsu'hue 'in ni lja ne' gentil, lo nga'ni cuintan tñan nu ndaa ni 'yan,

14 siyana si ca sten cha' xlya ni' carsya 'in ta'a quichen tyin, lo tsato'o lja can' caja nu tyo'o laa.

15 Lo'o cha' nu mdo'o tsu' ne' Israel, ngujui ña'an cu'ni chu'hue nten chelyuu cha' 'in ne' lo'o Ndiose, ¿ni xnu ca bra xtucui ne' Israel? tyo'o qui'u ne' laja ne' ngujui.

16 Siyana si culo quijaxtlya nu mdo'o can' lca na sca lomstan 'in Ndiose, ¿ta tsi'i ña'aan scuan nu guinu can' luhui na rcan'? Cui' ncuña'an lo'o sca yca, si tsu'hue ti suun na, cui' ncuña'an tsu'hue stan' na.

17 Si ncuña'an yato'o nguitan stan' yca olivo, lo 'huan lcan huan ña'an ndyca ri' yca nu nducua ni' quixin', cua ngujui nu mji'in ca'an 'huan se'en nguitan yucui' ca stan' yca can', lo ri' nii sca cha' ti 'huan

lo'o suun yca olivo can', snu ña'an tsu'hue ngui'ni cu'u suun yca can' huan.

18 Can' cha' a culucua rin' huan ta lyee la ndun loon huan que 'in stan' yca nu nguitan can', lo si ncuaña'an ngui'ni siyen' huan, una a jlya rin' huan siyana suun yca can' ngui'ni cu'u 'huan, lo tsi'in huan ngui'ni cu'un huan 'in na.

19 Tina'an ñujuin huan: Nguitan stan' yca can' siyana caja se'en nguitan can' na.

20 Siyana nguitan stan' can' siyana a yaña'an ri' can' 'in Ndiose, una 'huan tsa ndun huan siyana yaña'an rin' huan, can' cha' a cu'ni siyen' huan, siyana tya'an lo'on huan sca cha' chen.

21 Si Ndiose a nga'ni ni cha' tlyu ri' 'in yucui' ca stan' can', ¿ni 'huan lo a cu'ni ni cha' tlyu ri' 'huan?

22 Ña'an huan, snu ña'an tlyu cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'on huan, a cuinta tla cha' 'in ni lo'o nu mdo'o tsu' can'. Can' cha' a ntsu'hui cha' tyo'o tsun' huan lo'o cha' tsu'hue, chen cha' lo'on huan si'yu co' ni cha' 'huan.

23 Ne' Israel, si a tsa quiñan a ne' lo'o cha' tla 'in ne', ti caja ña'an tya ca'an can' sii' yca can', siyana tlyu cha' cuiya' 'in Ndiose lo ca jyi'in ca'an ni 'in can' xiya'.

24 Si mdo'on huan loo yca nducua ni' quixin', lo ncu ndya ca'an huan sii' xca yca olivo nu tsu'hue la, ¿ta a cunu la tya ca'an stan' yca olivo can' lo'o stan' ca na?

Ti' tyo'o laa ne' Israel

25 'Huan ta'an na, ndyca ran' siyana qui'yan huan cuinta cha' re, cha' nu yuhui catsi' 'in Ndiose, lo a cu'ni siyen' huan 'huan. Ne' Israel sti'i ti nga'ni tla ne' carsya 'in ne' hasta nu tiyaa ya' tsaña'an ri' ne' gentil 'in Ndiose,

26 la rcan' tyo'o laa ne' Israel, tsaña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Quichen Jerusalén tyo'o Ni nu Culo Laa 'in nten, culo tsu' ni nten 'in Jacob lo'o cha' a tsu'hue—.

27 Lo nu juin Ndiose: —Nde cha' nu xtyan 'in ne', cui' bra nu cuityen qui'ya nducui ne'—.

28 Yato'o ne' Israel ndyca ta'a cusuun Ndiose siyana tsaña'an rin' huan cha' tsu'hue re, una tsaña'an ngulosuhui ni 'in ne', nga'ni ni 'tna 'in ne' lo'o cha' nu cua mxtya ni lo'o nten cula 'in ne'.

29 Siyana Ndiose a ntsu'hui cha' culaa ni cha' tsu'hue nu cua ndaa ni, lo ni a xcuan tloo ni 'in nu cua msi'ya ni.

30 Ña'an ndyca rin' 'huan, a mducuan huan cha' 'in Ndiose ti culo, una ri nii cua ndyucuan huan cha' tsu'hue can' 'in ni, cui' lo'o cha' lye' ri' 'in ne' Israel.

31 Lo nisiya lye' ri' ne', una tiaa braa caja ticui' cha' tsu'hue nu ndaa ni 'huan 'in ne'.

32 Ndiose ndaa ni ya' cu'ni lye' ri' ña'an nten chelyuu, siyana ca tyca 'tna ri' ni 'in lyigaa tucui.

33 ¡Snu ña'an tlyu cha' cuilyiya' ntsu'hui 'in Ndiose lo'o cha' tiyaa 'in ni, tsaña'an ndi'ya ni cuinta lyigaa lo'o cha'! ¡Ni sca tucui lo a ca qui'ya cuinta tsaña'an cha' nu cua mxtya ni, a cuinta tsaña'an ndyca ri' ni!

34 Siyana, ¿—ti ca ngüi'ya cuinta cha' tiyaa 'in Ni X'na na? ¿Ti ca cua nda cueen 'in ni—?

35 ¿—Ti ca cua ndaa sca na 'in ni—?

36 Siyana cui' cha' 'in ni mdo'o lyigaa loo na, ndi'in na lo'o cha' 'in ni, lo lo'o cha' 'in ni nguiaa' na. Scati ni ntsu'hui cha' cu'ni tnu na 'in ni sa tyucui braa. Amen.

ROMANOS 12

Cha' nu ntsu'hui cha' cu'ni na

1 Can' cha' 'huan ta'an na, lo'o cha' tsu'hue nu tlyu 'in Ndiose taan cha' tnu tiee 'huan siyana tyan huan 'huan tloo Ndiose tsaña'an sca lomstan nu lu'u, nu luhui 'in ni, ña'an nu ndyca ri' ni, siyana neuaña'an ntsu'hui cha' cu'ni tnu na 'in ni.

2 A tyucui ndyca'an huan cha' nu ndyca loo chelyuu re, taan huan ya' cha'an ni 'huan lo'o cha' tiyaa nu cui ti 'huan, siyana ca jylo rin' huan ña'an cha' nu ndyca ri' Ndiose, cui' cha' nu ndyu'hui cuiya' ri' ni, lo'o cha' nu lñi.

3 Tyucuin' lo'on huan cuinta scaan huan lo'o cha' tsu'hue nu ndaa Ndiose 'yan, siyana a xque' rin' huan ta cuaan la ndi'in cha' 'huan que ña'an cha' nu cua ngujui 'huan, lo'o sca cha' nu lñi cu'ni cuintan huan 'huan, cua ña'an cha' nu ndaa Ndiose 'in cuinta scaan huan lo'o cha' nu nguiaña'an rin' huan.

4 Tsaña'an ndyca ri' cuinan' na, quina'an 'a se'en ntsu'hui 'na, una tsi'i sca loo ti tñan 'ni na,

5 cui' ncuaña'an nare, quina'an na ndi'in na, una sca cha' ti 'na lo'o Crixtu, lo lyigaan na scati lcan na lo'o ta'an na.

6 Can' cha', cua ña'aan cha' cuiya' nu ndaa Ndiose 'na cu'ni cuintan huan cha' can'. Si ntsu'hui nu ndyucui' cha' tsu'hue 'in ni, tyucui' can' cua ña'aan cha' nu nguiaña'an ri'.

7 Si ta yaan' huan 'in xca tucui, cu'ni cuintan huan cha' can', ta si culu'un huan 'in nten, cui' ncuaña'an cu'ni cuintan huan cha' can'.

8 Si taan huan cha' tnu tiee 'in xca tucui, cu'ni cuintan huan cha' can', ta si taan huan loo mstan, cu'ni huan cha' can' lo'o lyigaa tieen huan, lo nu chu'hui cuinta 'in ta'an na, cu'ni cuintan tñan can', cui' ncuaña'an lo'o nu 'ni 'tna 'in xca tucui, tsu'hue chu'hui tiee can' cu'ni 'in na.

9 Chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o ta'an huan, lo'o sca carsya nu lñi. Xcuan tloon huan cha' a tsu'hue lo tyucui ndyca'an huan cha' nu tsu'hue.

10 Chu'hui cha' tsu'hue 'huan, tsu'hue ti tyi'in huan, cuinta scaan huan cu'ni cuintan huan 'in ta'an huan lo'o rsuun ña'an.

11 Su'hua huan juersa lo tsi'i na ndaja rin' huan cu'ni huan tñan 'in Ni X'na na, ndun rin' huan cu'ni cuintan huan cha' can'.

12 A cuinta ca tsu'hue chu'hui tieen huan tyuhuitan huan cha' nu nducua tloon huan, ta loon huan lo'o cha' nu ndijin huan, lo a cula' tin' huan tyucuin' huan lo'o Ndiose.

13 Chu'hui yuhue rin' huan 'in ta'an na nu 'ni cha' 'in, lo taan huan se'en quinu nu tiyaa se'en ndi'in huan.

14 Jñan huan 'in Ndiose siyana culucuan ni 'in nu ti'i ri' 'huan, tsu'hue ti tyucuin' huan lo'o can', lo a tucuan huan yuhue' 'in can'.

15 Ca tsu'hue chu'hui tieen huan lo'o nu tsu'hue ntsu'hui tiee, lo qui'ya tucu'hua tieen huan lo'o nu nguinan.

16 Lyigaan huan ca sca cha' ti 'huan, a taan huan ya' sten cha' siye' 'huan, cu'ni cuintan huan 'in nu na'an ti ndi'in cha' 'in, a culucua rin' huan ta lyee la tiyaan huan.

17 A lyca cha' cu'ni huan cha' a tsu'hue lo'o nu ngui'ni cha' a tsu'hue lo'on huan, cuna huan ña'an cu'ni huan tsu'hue lo'o lyigaa tucui.

18 Cha' nu 'huan, cuna huan ña'an tyi'in huan tsu'hue lo'o lyigaa tucui.

19 'Huan ta'an na nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, a lyca cha' culoon huan ti'i nducua tieen huan lo'o nu ngui'ni cha' a tsu'hue lo'on huan, taan huan siyana Ndiose cu'ni cuiya' ni cha' 'in can', siyana ndeña'an nguinu scua cha' 'in ni: —Na' nga'an cha' 'yan xtucuin ndi'i can', na' su'huan lyiyan' 'in ne', nu juin Ni X'na na—.

20 Ticui' ncuaña'an —si ta'a cusuun huan nguite' ri', taan huan na cu can', ta si nguityi ri', tyaan huan tyi'a co'o, lo ncuaña'an tyo'o tique' tloo can' lo'o cha' jyu'u 'in—.

21 A taan huan cu'ni cha' a tsu'hue cana 'huan, cui' nu nde cu'ni huan cana 'in na lo'o cha' tsu'hue nu cu'ni huan.

ROMANOS 13

1 Lyigaa tucui ntsu'hui cha' tucua cha' 'in bsya, siyana a sca nu ndyca bsya ta tsi'i Ndiose ndaa cha' cuiya' 'in, lo nu lca tñan ri nii, Ndiose mxtya 'in ne'.

2 Can' cha' nu cu'ni lye' ri' 'in bsya, cui' cha' nu mxtya Ndiose ngui'ni lye' ri' can', lo nu ngui'ni ncuaña'an, ticuii' nso' tucua qui'ya chun'.

3 Nu ndyca bsya, a nducua ta siyana xcutsen 'in nten nu ngui'ni tñan tsu'hue, cui' 'in nten nu nducun'. ¿Ta ndyca ri' a xcutsen ri' 'in bsya? Cu'ni tñan tsu'hue lo ncuaña'an tsu'hue tyucui' cha' 'in,

4 siyana tñan 'in Ndiose ngui'ni can', siyana ca tyi'in tsu'hue. Una si ngui'ni tñan a tsu'hue, tya'an ytsen siyana tsi'i tyucua cha' ti nducua espada yaa' can'. Msu 'in Ndiose lca can' lo nga'an cha' 'in taa ndi'i 'in nu ngui'ni tñan a tsu'hue.

5 'Ni cha' tucuan na cha' 'in bsya, una tsi'i siyana nguitsen na tyijyin na ndi'i, cui' siyana jlyo rin' na tñan tsu'hue ntsu'hui cha' cu'ni na lca na.

6 Can' cha' su'hua lyiyan' huan tñi nu njñan bsya, siyana ticui' tñan 'in Ndiose ngui'ni lo ngui'ni cuiya' can' cha' nu ndyca se'en nducua.

7 Can' cha' su'hua lyiyan' huan lyigaa tñi nu nga'an cha' 'huan, ta cha' 'in yuu ta scaxca tñi nu njñan bsya. Cui' ncuaña'an lo'o nten, cu'ni rsuun huan 'huan lo cu'ni quintan huan 'in can'.

8 A lyca cha' quinu tucuin huan tñi' 'in ni sca tucui, chu'hui cha' tsu'hue 'huan scaxcan huan, siyana nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'a cua nducua can' cha' nu ndyucui' lee.

9 Siyana ndyucui' quityi 'in Ndiose: —A sten yu'huin huan lo'o cuilyo'o nten, a cujuin huan nten, a cu'ni huan cuna, a tyucuin' huan

cha' cuiñi, a xcui rin' huan scaxca lo'o cha'—. Lyigaa la ña'an cha' nu ndlo Ndiöse tñan ngui'ni sca na 'na lo'o cha' re: —Ca 'tna rin' huan 'in ta'a nten huan tsaña'an ngui'ni huan lo'on huan ticuiin' huan—.

10 Cha' tsu'hue re a la ngui'ni na ti'i, can' cha' nu ntsu'hui cha' tsu'hue 'in lo'o ta'a cua nducua can' cha' 'in lee.

11 Lyigaa cha' re qui'yan huan cuinta, lo ca jylo rin' huan siyana cua mdiyaa braa nu tyo'o scalan na, siyana lucui' la ljian tsan nu ntsu'hui cha' tyo'on na loo chelyuu re que ña'an bra nu yaña'an rin' na.

12 Cua nguiaa ndijin tla lo nde cua ljian xaa, can' cha' xcuan tloon na cha' a tsu'hue can' lo cu' tsu'huen na lyigaa cha' cuiya' nu ljian lo'o xaa can'.

13 Tya'an na lo'o sca cha' tiyaa nu lñi tsaña'an nda'an sca nten bra titsan, lo tsi'i lo'o cha' cu'hui ta cha' tucun', cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o ña'an nu ti, ta cu'ni na ña'an nu ndyca rin' na, cha' cusuun ta lo'o cha' cuita'an ri',

14 cu' tsu'huen na cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo, lo a taan na ya' ca lca tiee na cha' a tsu'hue.

ROMANOS 14

Cha' 'in nu na'an ri'

1 Tsalca nu a tsa ndun lo'o cha' nu nguiaña'an ri', tyucuan xu'huen huan 'in can', una tsi'i na tyucui' lyo'on huan 'in.

2 Siyana ntsu'hui nu nxque' ri' ca cu lyigaa loo na, lo ntsu'hui nu ndyucu tsaloo ti na quixin', siyana ngui'ni tucua ri' can' lo'o cha' tiyaa 'in.

3 Una nu ndyucu lyigaa loo na a ntsu'hui cha' xcuan tloo 'in nu a ndyucu 'in na, ticui' ncuaña'an nu a ndyucu lyigaa loo na a ntsu'hui cha' jincha' can' 'in nu ndyucu 'in na, siyana Ndiöse cua ndyucuan xu'hue ni 'in can'.

4¿Ti ca lca nu'huin siyana cu'ni cuiya' cha' 'in sca msu nu cua ndia x'na? Jlyo ri' x'na can', si ngui'ni tñan tsu'hue ta ngui'ni tñan a tsu'hue, una ntsu'hui cha' tyun tsa can' siyana tla cha' 'in Ni X'na, ni nu nsñi tun 'in.

5 Ntsu'hui nu ndlucua ri' siyana cua lca ti tsan ndun loo na, lo ntsu'hui nu nxque' ri' siyana scaña'an ti ndi'in cha' 'in lyigaa tsan, una cuinta scaan na tyun lñi na cua ña'aaan cha' tiyaa 'na.

6 Nu nchu'hua se'en scaxca la tsan, lo'o cha' 'in Ni X'na na ngui'ni 'in na, lo nu a nchu'hua se'en tsan can', ticui' lo'o cha' 'in Ni X'na na a ngui'ni 'in na. Nu ndyucu lyigaa loo na, lo'o cha' 'in Ni X'na na ndyucu 'in na siyana ndyaa can' xu'hue 'in Ndiose, lo nu a ndyucu 'in na ticui' lo'o cha' 'in Ni X'na na a ndyucu 'in na, una ticui' ndyaa can' xu'hue 'in Ndiose.

7 Siyana nare a sca na ntsu'huin na loo chelyuu lo'o cha' 'na, cui' ncuaña'an tsi'i lo'o cha' 'na tyo'on na loo chelyuu re.

8 Si ntsu'huin na chelyuu, lo'o cha' 'in Ni X'na na ntsu'huin na, lo si cajan na, ticui' cha' 'in Ni X'na na cajan na. Can' cha' nisiya lu'un na ta ngujuin na, ticui' yaa' Ni X'na na ntsu'huin na.

9 Cui' cha' re ngujui Crixtu lo mdyo'o qui'u ni, lu'u ni ri nii siyana ca ni X'na lyigaa tucui tsatlyu lo'o nu cua ngujui.

10 Una nu'huin, ¿ni cha' ndyca ri' cu'ni cuiya' cha' 'in ta'a? Lo nu'huin, ¿ni cha' nxcuan tloo 'in ta'a? Siyana lyigaan na ntsu'huin cha' tiyaan na tloo Crixtu se'en ndyca cuiya' cha'.

11 Siyana ndeña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Na' lcan, nu juin Ni X'na na, can' cha' tloon ntsu'huin cha' ti'ya xtyin' sa tyucui chelyuu, lo lyigaa tucui culo naan 'in Ndiose—.

12 Ncuaña'an cuinta scaan na ntsu'huin cha' tyaan na cuinta tloo Ndiose.

13 A lyca cha' jinchan' na 'in ta'an na, siyana a can na sca quee nu tyucua quiya' can', ta siyana tiu can' loo qui'ya.

14 Na' nguiaña'an ran' 'in Ni X'na na Jesús, lo jlyo ran' siyana ni sca na a tcati ndi'in cha' 'in, una si ntsu'huin nu ndlucua ri' siyana tcati ndi'in cha' can', cuinta 'in can' lca na.

15 Si cu'ni ñu'un huan carsya 'in ta'a nguiaña'an rin' huan lo'o cha' ndyucu, a ntsu'huin cha' tsu'hue 'huan lo'o rcan'. Can' cha' a taan huan ya' tyucuna' sca nu cua ngujui Crixtu loo lo'o cha' ndyucu,

16 ti jincha' can' cha' tsu'hue nu ngui'ni huan.

17 Siyana tsaña'an nu ndlo Ndiose tñan 'na, a lca na cha' ndyucu ta cha' ndi'yo, siyana lryan na lo'o Espíritu nu Luhui 'in ni, ndaa yaa' ni 'na cu'ni na tñan tsu'hue, cu'ni ni cha' xtñan' carsya 'na lo ca tsu'hue chu'huin tieen na.

18 Tsalca nu nducua cha' 'in Crixtu lo'o cha' re, tsu'hue ntsu'huin tiee Ndiose lo'o can', a cuinta lo'o nten ndyu'huin cuiya' ri' ne' 'in.

19 Can' cha' tsa quiñan na lo cuna na ña'an nu tyi'in tsu'huen na, ta yaa' ta'an na siyana tsatlyu calun na.

20 A lyca cha' cuijlyon huan tñan 'in Ndiose lo'o cha' ndyucu. Siyana lyigaa loo na luhui, una a tsu'hue xtyun na 'in xca tucui loo qui'ya lo'o cha' ndyucu.

21 Tsu'hue cha' a cun huan cuinan' lo a co'on huan viñu, ni a cu'ni huan scaxca cha' nu xtyu 'in ta'a nguiaña'an rin' huan loo qui'ya, ta ca ti'i 'in can', ta cu'ni na'an ri'.

22 ¿Ta ndlucua rin' huan siyana cui' ña'an ngui'ni huan? Cuinta 'huan lo'o Ndiose lca cha' can'. Tsu'hue ca xu'hue sca nten nu a ndlo qui'ya cha' tiyaa 'in lo'o ña'an nu ngui'ni.

23 Una nu ngui'ni tucua ri' lo'o cha' ndyucu, nso' tucua can' qui'ya chun' siyana ndyucu tucua ri', lo lyigaa cha' nu cu'ni na tucua rin', ticui' qui'ya lca na.

ROMANOS 15

1 Can' cha' naa nu tsa ndun chu'hui cha' tlyu ri' 'na lo'o scaxca cha' nu ngui'ni nu na'an ndi'in cha' 'in, lo a cu'ni cuintan na 'na ticuiin' na.

2 Cuinta scaan na cu'ni cuintan na 'in ta'an na, siyana calu can' lo'o cha' nu nguiaña'an ri'.

3 Ni Crixtu lo a nga'ni ni cha' nu ncua ri' ni, siyana ncua ña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Lyigaa cha' ti'i nu yucui' ne' lo'o, ngui'o' tucua na chun' na'—.

4 Lyigaa cha' nu nguinu scua loo quityi 'in Ndiose cha' nu cu'ni cha'an na lca na, ndaa na cha' tnu tiee tyijyin na scaxca cha', siyana tyucua tloon na cha' tsu'hue nu taa Ndiose.

5 Cui' Ndiose, ni nu nda yaa' 'na lo'o cha' nu ndijyin na, lo ndaa ni cha' tnu tiee 'na, cu'ni ni cha' siyana ca sca cha' ti 'huan lyigaan huan tsaña'an nguiaa cha' 'in Crixtu Jesús,

6 siyana tsatlyu cula lo'on huan lo cu'ni tnu huan 'in Ndiose, Sti Ni X'na na Jesucristo.

Quine 'in ne' gentil cha' tsu'hue 'in Ndiose

7 Can' cha' scaxcan huan tyucuan xu'huen huan 'in ta'an huan tsaña'an nu ndyucuan xu'hue Crixtu 'na, can' cha' nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose.

8 Cha' nu ndyca ran' tyucuin', Crixtu Jesús yaan ni siyana tyucua tloo ne' judio 'in ni, nguilyo scua yla ni siyana lñi ndi'in cha' 'in Ndiose nu cu'ni ni cha' ca lyigaa cha' nu cua mxtya ni lo'o nten cula 'na,

9 siyana lyigaa lta nten cu'ni tnu 'in Ndiose lo'o cha' tsu'hue 'in ni, tsaña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: — Lo'o cha' re cu'nin tnun 'in lja ne' gentil, lo cula lo'on 'in—.

10 Ndeña'an ndyucui' quityi can' xca se'en: —Ca tsu'hue chu'hui tieen huan, 'huan ne' gentil, tsatlyu lo'o quichen 'in ni—.

11 Lo xca se'en ndyucui' na: ¡—'Huan ne' gentil cu'ni tnu huan 'in Ni X'na na! ¡Sa tyucui chelyuu scuen cuaan 'in ni—!

12 Nde cha' nu yucui' Isafá: —Ti suun nu lca Isaf tyo'o sca nu culo tñan 'in ne' gentil, lo lyigaa ne' gentil tyucua tloo 'in ni—.

13 Lo Ndiose, ni nu nducua tloon na, cu'ni ni cha' nde lyee la ca tsu'hue chu'hui tieen huan, lo xtñan' carsya 'huan lo'o cha' nu nguiaña'an rin' huan, siyana scaña'an ti tyucua tloon huan 'in ni lo'o cha' cuiya' 'in Espíritu nu Luhui 'in ni.

14 Una tsaña'an ndyca rin' 'huan, 'huan ta'an na, a ngui'ni tucua ran' lo'on huan, siyana ngutsa'an yu'hui cha' tsu'hue 'huan, a cuinta lo'o cha' tiyaa, ticuini' huan ca ta yaa' ta'an huan lo'o cha' re.

15 Nde cha' nga'an quityi re 'huan, 'huan ta'an na, lo nga'nin tnu tieen yucuin' lo'on huan, lo xu'huan rin' huan lyigaa cha' re lo'o cha' tsu'hue nu ndaa Ndiose 'yan,

16 siyana cu'nin tñan 'in Jesucristo lja ne' gentil, lo tyucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o ne', siyana lo'o ne' gentil ca ne' sca lomstan nu ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose, nu cua msuhui Espíritu nu Luhui 'in ni.

17 Can' cha' lo'o Crixtu Jesús ca scuen cuaan 'yan lo'o tñan 'in Ndiose nu ngui'nin.

18 Siyana a xtyi ran' tyucuin' cha' 'yan, si tsi'i Crixtu nga'ni ni cha' can', ña'an ndyca nducua ne' cha' 'in Ndiose lo'o cha' nu yucuin' ta lo'o tñan nu ngui'nin,

19 lo ndaa ni cha' cuiya' cu'nin scaxca cha' nu tnu lo'o cha' cuiya' 'in Espíritu 'in Ndiose, can' cha' ti la se'en lca Jerusalén hasta ndiyaa se'en lyi'ya loo Ilírico, lyigaa se'en can' msne su'huan cha' tsu'hue 'in Crixtu.

20 Ncuña'an yato'o msu'huan juersa yucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose, una tsi'i quichen nu cua ndyucuan xu'hue cha' 'in Crixtu, a ncu ran' xtyan quiya' cha' can' chun' tñan nu cua nga'ni xca tucui,

21 siyana ca ña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Nten nu a lyiji caja nu tyucui' cha' 'in ni lo'o, tyucua tloo can' 'in ni. Nten nu a lyiji quine 'in, can' nu tsaña'an ri' 'in ni—.

Ntsu'hui tiee Pablo tsa quichen Roma

22 Tyun ya' ncu ran' tsa'an se'en ndi'in huan, una lo'o tñan re a ngujui ña'an tsa'an.

23 Una ri nii cua ngutsa'an yu'hui se'en nde re lo'o cha' 'in Ndiose, a cuinta cua tyun yjan ndlucua ran' tsa'an se'en ndi'in huan,

24 can' cha' bra tsa'an se'en lca España tyijin se'en ndi'in huan siyana nducua tloon ña'an ta'an na lo'on huan. Lo bra nu cua mdi'in chin' lo'on huan, nducua tloon ta yaan' huan 'yan tucuiin nu ti tsa'an lan.

25 Una la nducua la tsa'an Jerusalén siyana taan cha' tnu tiee 'in ne'.

26 Siyana nu ndi'in se'en lyi'ya loo Macedonia lo'o Acaya, nga'ni cha' tsu'hue mxo' sca lomstan nu ta yaa' 'in ta'an na ndi'in Jerusalén, cui' nu 'ni cha' 'in.

27 Nga'ni cha' re lo'o cha' tsu'hue nu lca tiee, lo chin ñi siyana caja cha' re 'in, siyana si ndyucuan xu'hue cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o ne' judio, nga'an cha' 'in ta yaa' 'in can' lo'o cha' nu 'ni 'in.

28 Can' cha' bra cua msu'hua ltan lyigaa cha' re, lo tyan lomstan can' 'in ne', rcan' tsa'an se'en lca España, cui' ña'an tyijin se'en ndi'in huan.

29 Jlyo ran' siyana bra tia'an se'en ndi'in huan, cha'an yu'hui carsya 'yan lo'o lyigaa lo'o cha' tsu'hue 'in Crixtu.

30 Jñan sca cha' tsu'hue 'huan, 'huan ta'an na, siyana jñan huan 'in Ndiose squi'ya cha' 'yan, lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na Jesucristo lo'o cha' tsu'hue nu ndaa Espíritu 'na,

31 siyana culo laa ni 'yan yaa' ne' nducun' ndi'in se'en lca Judea, a cuinta siyana ta'an na ndi'in Jerusalén tsu'hue chu'hui tiee tyucuan xu'hue lomstan re,

32 a cuinta siyana tsu'hue chu'hui tieen tia'an se'en ndi'in huan lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose, lo caja cha' tnu tiee 'na lo'on huan rcan'.

33 Lo Ndiose, ni nu ngui'ni cha' ndi'in tsu'huen na, tyi'in ni lo'on huan lyigaan huan. Amen.

ROMANOS 16

Msla' ta'a Pablo lo'o ne' Roma

1 A cuinta tyucuin' lo'on huan cha' 'in ne' cuna'an ta'an na Febe, ni nu nda yaa' 'in ne' lo'o tñan 'in Ndiose se'en nguio' ti'in ne' quichen Cencrea,

2 siyana tyucuan xu'huen huan 'in lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na, tsaña'an ntsu'hui cha' cu'ni na lo'o ta'a nguiaña'an rin' na. Ta yaan' huan 'in lo'o lyigaa cha' nu 'ni 'in, siyana quina'an 'a nu cua mda yaa' ne' 'in, cui' ncuaña'an nda yaa' 'yan.

3 Tyucui' chan' huan 'in Priscila lo'o Aquila cuinta cha' 'yan, cui' nu ta'a ngui'nin tñan 'in Crixtu Jesús,

4 nu hasta lo'o ncu cha' caja squi'yan, tsi'i scan tin ndyaan xu'hue 'in Ndiose cha' 'in, cui' lo'o lyigaa quichen se'en nguio' ti'in ta'an na ne' gentil.

5 Tyucui' chan' huan 'in lyigaa nu nguio' ti'in lo ngui'ni tnu 'in Ndiose se'en ndi'in Priscila lo'o Aquila. Tyucui' chan' huan 'in Epeneto, nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in, nu la nducua la yaña'an ri' 'in Crixtu se'en lyi'ya loo Acaya.

6 Cui' ncuaña'an tyucui' chan' huan 'in María nu lyee 'a cua nda yaa' 'huan lo'o tñan re.

7 Tyucui' chan' huan 'in Adronico lo'o Junias, cui' nu ti ndyca ta'a hua lo ta'a yu'hui hua na'an tyucuan, nu lyee ndyu'hui cuiya' ri' ta'a mda'an Jesús 'in, lo la nducua la yaña'an ri' 'in Crixtu que na'.

8 Tyucui' chan' huan 'in Amplias, nu lyee ndyu'hui cuiya' ran' 'in squi'ya Ni X'na na.

9 Tyucui' chan' huan 'in Urbano, nu ta'a ngui'ni na tñan 'in Crixtu Jesús, lo'o Estaquis, nu ndyu'hui cuiya' ran' 'in.

10 Cui' ncuaña'an tyucui' chan' huan 'in Apeles, nu cua ngulu'u tñan ngui'ni lo'o cha' 'in Crixtu, lo tyucui' chan' huan 'in Aristóbulo lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in.

11 Tyucui' chan' huan 'in Herodión, nu ti ndyca ta'an. Tyucui' chan' huan 'in Narciso lo'o lyigaa nu ndi'in se'en ndi'in, nu nguiaña'an ri' 'in Ni X'na na.

12 Cui' ncuaña'an tyucui' chan' huan 'in tyucua ne' cuna'an ta'an na Trifena lo'o Trifosa, nu ngui'ni tñan 'in Ni X'na na. Tyucui' chan' huan 'in ne' cuna'an ta'an na Persida, nu ndyuhui cuiya' rin' na 'in, lo lyee 'a msuhua juerza 'in lo'o tñan 'in Ni X'na na.

13 Tyucui' chan' huan 'in Rufo, nu cua mdo'o hui 'in Ni X'na na, lo'o jyi'an, ni nu n'nin quinta siyana lca ni jyi'an.

14 Tyucui' chan' huan 'in Asíncrito, lo'o Flegonte, Hermas, Patrobas, lo'o Hermes lo'o lyigaa ta'an na nu ngui'o' ti'in lo'o.

15 A quinta tyucui' chan' huan 'in Filólogo, lo'o Julia, lo'o Nereo tsatlyu lo'o nu cuna'an ta'a, lo'o Olimpas lo'o lyigaa ta'an na nu ngui'o' ti'in lo'o.

16 Lo'o rsuun ña'an tyucui' cha' ta'an huan la sii' scan' huan. Lyigaa laa nu ndi'in lo'o cha' 'in Crixtu nde re ndyucui' cha' 'huan.

17 Jñan sca cha' tsu'hue 'huan, 'huan ta'an na, siyana xñi huan quinta 'huan lo'o nu nsu'hue ti'in 'in ta'an na, ta ncha'an cha' nu cua nga'ni cha'an huan. Tyo'o tsun' huan sii' can'.

18 Siyana nten nu ngui'ni ncuaña'an a nducua can' cha' 'in Ni X'na na Jesucristo, siyana ngui'ni quinta can' cha' nu lca tiee, cuti cha' ndyucui' can', lo naan ña'an se'en nu quiñilyo'o 'in ne'.

19 Cua ngune cueen cha' 'huan tsaña'an nducuan huan cha' 'in Ndiose, can' cha' tsu'hue ntsu'hui tieen lo'on huan. Una ndyca ran' siyana nde lyee la cu'ni quintan huan cha' nu tsu'hue, lo tyo'o tijyun' huan loo cha' a tsu'hue.

20 Lo Ndiose, ni nu ngui'ni cha' ntxtñan' carsya 'na, ndla ti cu'ni ni cha' quinu sti Ne' xña'an nde tuquiyan' huan. Cui' cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo quinu lo'on huan.

21 Timoteo, ta'a ngui'nin tñan, ndyucui' cha' 'huan, cui' ncuaña'an Lucio, lo'o Jasón, lo'o Sosípater ndyucui' cha' 'huan, cui' nu ti ndyca ta'a hua.

22 Na' Tercio ndyucui' chan' 'huan lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na, na' nga'an quityi re quinta cha' 'in Pablo.

23 A quinta ndyucui' cha' Gayo 'huan, nu ndaa se'en ndi'in, a quinta ndaa se'en ngui'o' ti'in ta'an na. Lo'o Erasto ndyucui' cha' 'huan, nu lyi'ya quinta tñi 'in nten quichen re, lo'o ta'an na Cuarto ndyucui' cha' 'huan.

24 Cha' tsu'hue 'in Ni X'na na Jesucristo quinu lo'on huan lyigaan huan. Amen.

Cu'ni tnu na 'in Ndiose

25 Scati Ndiose ca xtya tsa la ni 'huan lo'o cha' tsu'hue 'in Jesucristo nu nda'an yucuin', cua nguilyo scua yla ni cha' re, cui' cha' nu ntsu'hui ndyucun 'in ni ti s'ni,

26 una ri nii ncua tycan' na, lo loo quityi nu nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni mdyo'o scua yla cha' re lo'o lyigaa nten, siyana tsaña'an ri' ne' lo tucua ne' cha' 'in ni, tsaña'an nu ndlo Ndiose tñan, cui' ni nu ndi'in sa tyucui braa.

27 'In scati Ndiose, ni nu tiyaa la, cu'ni tnu na sa tyucui braa lo'o Jesucristo. Amen.